Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 190 (8180). ● 6 октябрь, 1983 йил ● ПАЙШАНБА ● Баҳоси 3 тийин.

ОБЛАСТЬ МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ:

● КЕЧА ОБЛАСТИМИЗ ПАХТАКОРЛАРИНИНГ ҚАБУЛ ПУНКТЛАРИГА ЕТКАЗИБ БЕРГАН «ОҚ ОЛТИН»ЛАРИ УМУМИЙ САЛМОҒИ 200.000 ТОННАДАН ОШДИ. ШУНДАН 130 МИНГ ТОННА ПАХТА «ЗАНГОРИ КЕМА»ЛАР БУНКЕРИДАН ТЎКИЛДИ.

● Ўтган куни областимиз далаларида 2504 та терим агрегати юксак унум билан ишлатилди. Уларнинг ҳар бири билан ўртача 3,1 тоннадан пахта терилди.

Машина теримида Бўка райони механик-ҳайдовчилари ҳамон пешқадамлик қилишаяпти. Далаларда ишлаган 360 та «зангори кема»нинг ҳар бири бункеридан хирмонга шу куни ўртача 4,5 тоннадан «оқ олтин» тўкилди.

Ғалаба, Коммунистик районлари механик-ҳайдовчилари ҳам терим суръатини бўшаштиришмаяпти. Ғалаба райони пахтазорларида ишлаган 390 та машинанинг ҳар бирида 3,6 тоннадан, Коммунистик райони хўжаликларида ишлаган 202 та терим агрегатининг ҳар бирида эса ўртача 3,2 тоннадан пахта терилди.

АБДУРАҲИМНИНГ УЛКАН ҲИССАСИ

● БЎКА. Фрунзе номли колхознинг Худойберди Алиев бошлиқ бригадаси пахтакорлари 61 гектар майдондан 198 тонналик «оқ олтин» хирмонини уйиб, йиллик планларини бажаришди. Гектар бошига олинган ҳосилдорлик 32 центнерданга тўғри келди. Бригаданинг илғор механик-ҳайдовчиси Абдураҳим Дадабоев бу муваффақиятга ўзининг муносиб улушини қўшди. Йиғиштириб олинган ҳосилнинг 170 тоннасини у «зангори кема» бункеридан тўкди.

Айни кунларда бригада миришкорлари пахта ҳосилдорлигини 50 центнерданга етказиш учун йиғим-терим суръатини сусайтиришмаётир.

Шу колхознинг Қундуз Ашурова бошлиқ бригадаси пахтакорлари ҳам мавжуд 55 гектар ердан 30,6 центнердан ҳосил олиб, йиллик планларини уддалашди. Бригада механик-ҳайдовчиси Малик Салимов 120 тонна пахта териб, бу ютуққа салмоқли ҳисса қўшди. Мазкур бригада аъзолари ҳам айни кунларда 50 центнерлик марра учун курашни авж олдиришган.

МАЖБУРИЯТ ҲИСОБИГА

● БЕКОБОД. Ленин номли колхознинг Аваз Ҳамроқулов бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси аъзолари ҳам айни кунларда мажбурият ҳисобига пахта топширишяпти. Улар 62 гектар майдондан 33 центнердан ҳосил олиб, йиллик планларини муддатидан илгари бажаришга эришишди. Куни кеча бригада механик-ҳайдовчиси Саидакбар Сайдуллаевнинг терган пахтаси 10 тоннани ташкил этди. Унинг шу кунгача хирмонга тўккан «оқ олтин»и 100 тоннадан ҳам ортди. Комсомол-ёшлар ҳосилдорликни 50 центнерданга етказишга аҳд қилишган.

ЎҚУВЧИЛАР ИБРАТИ

● КОММУНИСТИК. Районда терим машиналаридан унумли фойдаланиш билан бирга қўл теримига ҳам алоҳида эътибор берилаяпти. Ўтган куни пахтазорларда меҳнат қилган 10 минг 860 кишининг ҳар бири ўртача 34 килограммдан пахта терди. Йиғим-теримда «Ленинский путь» колхози меҳнаткашларига яқиндан ёрдам бераётган Калинин номли 24-ўрта мактаб ўқувчилари пешқадамлар сафида боришмоқда. Мактабнинг 75 ўқувчиси кунига 5,5 тоннаданга етказиб «оқ олтин» теришяпти. Ғайрат Тожибоев, Бибисора Исоқова, Қуралай Абишевалар кунига 90—100 килограммдан ҳосилни хирмонга тўкишяпти. Уларнинг шу кунгача терган пахталари 1200—1400 килограммданга етди.

ТЎЛА ҚУВВАТ БИЛАН

● ОҚҚЎРҒОН. «Оққўрғон» совхозининг Бекке Худойберганов бошлиқ 4-бўлими деҳқонлари мавжуд 510 гектар майдондан 2 минг тонналик хирмон уйиш учун курашишяпти. Уларнинг шу кунгача терган пахталари 1080 тоннадан ошди. Йиғим-теримнинг тез суръатларда боришида бўлимда тузилган терим-транспорт отряди намунали ишламоқда. Унга 12 та «зангори кема», 48 та тележка ва бошқа машина-механизмлар бириктирилган. Куни кеча бўлимда 61 тонна ҳосил йиғиштириб олинди. Механик-ҳайдовчилардан Саидакбар Тошкентбеков, Содиқ Абдураҳмоновлар йиғим-теримда пешқадамлик қилишяпти. Улар кунига 6-6,5 тоннадан пахта теришмоқда. Шу кунгача уйган хирмонлари эса 106—114 тоннадан ошди.

400 ТОННА БЎЛАДИ

Шу райондаги «КПСС XXVI съезди» совхози пахтакорларига район комсомол-ёшларидан ташкил топган «Медик—83» зарбдор отряди аъзолари яқиндан ёрдам беришмоқда. 100 кишидан иборат мазкур отряд аъзолари кунига 5—5,5 тоннадан пахта теришяпти. Республика партия ва ҳукуматининг барча меҳнаткашларга Мурожаатидан руҳланган отряд аъзолари мавсумда 400 тонналик хирмон уйишга аҳд қилишган. Улар шу кунгача 96 тонна пахта теришди.

УНУМЛИ МЕҲНАТИНГИЗ УЧУН РАҲМАТ!

Ҳосилни имкони борича тезроқ териб олайлик, ҳар бир кун, ҳар бир соатдан унумли фойдаланайлик!

● Бўка районидаги Фрунзе номли колхознинг илғор теримчиси Лола Иброҳимова мавсумда 12 тонна пахта теришга сўз берган. Кунига у хирмонга 150—180 килограммдан «оқ олтин» тўкаяпти.

А. Тўраев фотоси.

БИЗ ҲАММАМИЗ ҚАЛБ АМРИ БИЛАН ПАХТАКОРМИЗ. БАС, ШУНДАЙ ЭКАН, ҲАР БИРИМИЗ ТЕРИМЧИЛАР САФИГА УТАЙЛИК. БУРЧ ВА ВИЖДОН ҲЕЧ КИМНИНГ АСОСИЙ ИШИМИЗДАН — МЎЛ ҲОСИЛНИ СЎНГГИ МИСҚОЛИГАЧА ТЕРИБ ОЛИШДАН ЧЕТДА ҚОЛИШИГА ЙЎЛ ҚЎЙМАЙДИ. ИНСОН МЕҲНАТДА, ФАҚАТ МЕҲНАТДА УЛУҒЛАНАДИ, ДЕБ ХАЛҚИМИЗ БЕЖИЗ АЙТМАГАН.

(Республика партия ва ҳукумати Мурожаатидан).

● Ғазалкент шаҳри саноат корхоналари ишчи ва хизматчилари ҳам пахтакорларга ҳамкор, мададкор бўлмоқдалар. Республика партия ва ҳукумати Мурожаати уларни янада руҳлантириб юборди. Оққўрғон районидаги «Оққўрғон» совхози далаларида меҳнат қилаётган ғазалкентлик ҳашарчилар теримда бир ғайратларига ўн ғайрат қўшиб ишламоқдалар. Суратда: «Оққўрғон» совхози партия ташкилотининг секретари Х. Хўжамов ҳашарчиларга Мурожаатни ўқиб эшиттирмоқда.

В. Портнов фотоси.

● Бекобод районидаги Ленин номли колхозда Манзура Қурбонқулованн чевар теримчилардан ҳисоблашади. У кунига 210—220 килограммдан ҳосил йиғиштириб олмоқда. Бу йил 15 тонна пахта термоқчи.

М. Қорабеков фотоси.

● Янгийўл районидаги Ҳ. Турсунқулов номли колхознинг пешқадам теримчиси Карима Бўронбоева ҳам йиғим-теримда илғорлар сафида бормоқда. У кунига 140—150 килограммдан пахта териб, хирмонга барака киритаётир.

В. Портнов фотоси.

ҲОСИЛ-83

ҚИЗҒИН ДАМЛАР

РЕПОРТАЖ

КОЛХОЗ идорасига кираверишда хўжаликда пахта йиғим-теримининг қандай бораётганлигини, участкалар, бригадалар, механизаторлар, кўпмингкилограммчи теримчилар ўртасида ташкил этилган мусобақанинг сўнгги кун натижаларини акс эттирувчи хабарларга кўзимиз тушди. Бундан ташқари «Чақмоқ», «Экран», «Бонг урамиз», «Ҳосил—83» сингари деворий газеталарнинг навбатдаги сонларида шу кундаги даладаги кайфият, иш маромини билиб олсангиз бўлади. Хуллас, долзарб дамларнинг нафаси шуерданоқ уфуриб турибди. Ҳамма пахта ишқи билан яшамоқда.

Идорада ҳам ҳеч ким йўқ экан. Каттаю-кичикнинг фикри-зикри пахтазорда — ҳосил тақдири ҳал этилаётган жойда бўлганидан кейин шундай бўлиши табиий эди. Фақатгина эшигига «Коммунистик районидаги «Ленинский путь» колхозининг марказий пахта штаби» деб ёзиб қўйилган хонада иш қизғин. Қулоғига телефон тутиб олган навбатчи қиз сўнгги хабарларни қоғозга туширмоқда. Ниҳоят у сал бўшади шекилли, бизга савол назари билан қаради.

— Колхоз раҳбарларини қаердан топсак бўлади?— сўрадик ундан.

— Ҳозир, бир минут, — деди у ва рация орқали эфирга чиқди.

— Иккинчи, иккинчи сизни марказ сўраяпти жавоб беринг.

Орадан бир неча дақиқа ўтгач, жавоб олинди.

Биз колхоз партия ташкилотининг секретари Абдуқодир Қоржовов ҳузурига— далага йўл олдик...

Бепоён, бири иккинчисига уланиб кетган пахтазорлар оппоқ. Ғўза тупларидаги миллионлаб «оқ нуқра»лар кўзни қамаштиради. Бу кенг пайкалларда бир текис сузиб бораётган «зангори кема»лар тез-тез кўзга ташланади. Катта йўлдан эса тўрт ҳатто беш прицепни бир-бирига тиркаб олган транспорт тракторлари бетўхтов ўтиб турибди.

— Заршуносларимиз Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Республика коммунистлари ва колхозчиларига, эркак ва аёл ишчиларига, механизаторларига, агросаноат комплексининг раҳбарлари ва мутахассисларига, студентлари ва ўқувчиларига, барча меҳнаткашларига мурожаатини қизғин кутиб олдилар,— дейди партком секретари. — Ҳозир ҳамма ерда йиғим-терим ишлари янада жадаллаштирилди. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти қўшимча тадбирлар ишлаб чиқмоқда. Социалистик мусобақанинг янги-янги формаларини қўлланяпмиз.

— Мана бу пахтазорлар бизнинг пешқадам Валентин Тен бошчилик қилаётган 19-бригадага қарашли,— давом этди А. Қоржовов. — Улар бу йил чинакамига жасорат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Ўтган йили бор-йўғи 20 центнердан пахта олинган ердан ҳозирнинг ўзида 32 центнердан ошириб «оқ олтин» йиғиштириб олдилар.

Қалин, белга урадиган ғўзаларнинг чаноқларида пахта мўл. Улар шундай очилганки, механик ҳайдовчилар тўкиб юбормаслик учун «зангори кема»ларини секин илдамлатишади. Бироздан сўнг пахтага лиқ тўла бункерни бўшатиш учун икки «зангори кема» уватга чиқди.

— Улар бизнинг фахримиз, — дейди бригада бошлиғи В. Тен.— Абдурашид Усмонов шу кунгача 130 тонна «оқ олтин» териб қўйди. Унинг ҳамкасби Эдвард Дьюнинг ҳам ғайрати чакки эмас. Унинг хирмони 100 тоннага яқинлашиб қолди. Улар чигит экишдан тортиб ҳосил йиғиб олингунча бўлган барча ишларни ўзлари бажаришган.

— Биз учун барча шарт-шароит яратилган. Дала шийпонида кунда уч маҳал иссиқ овқат тайёрланмоқда. Дам олиш хоналари бизнинг ихтиёримизда. Янги газета-журналларни ўз вақтида олиб турибмиз. Шундай бўлгандан кейин юксак унум билан ишлайсан-да киши,— дейди Абдурашид Усмонов.

Бироздан сўнг агрегатлар яна иш бошлади. Бу пайтда тўртта бўш тележка тиркалган транспорт тракторини елдириб Қаҳҳор Хониёзов етиб келди.

— Пунктдан келяпсизми? — сўради ундан партком секретари.

— Ҳа, 8 тоннадан кўпроқ пахта топширдим.

Вақт энди тушликка яқинлашарди. Уватда эса пахтага тўла яна икки тележка турарди.

— Азаматлар роса ғайрат қилишяпти. Икки-уч кун ичида планни бажаришмоқчи, —деди А. Қоржовов.— Дала гвардиячилари кунига 10 тоннадан ошириб пахта теришяпти. Уларнинг сўзларининг устидан чиқишларига ҳеч шубҳа йўқ.

Валентин Теннинг асли касби тоғ инженери. Бундан тўрт йилча бурун у колхозга ариза кўтариб келди. Ота-онаси деҳқон бўлгани учунми, дала уни ўзига тортди. Аввалига ҳисобчилик қилди. Ўтган йилнинг кеч кузида унга мана шу қолоқ бригадани ишониб топширишди. Бу коллектив 58 гектар майдоннинг ҳар гектаридан пландаги 35 центнер ўрнига 45 центнердан юқори сифатли «оқ олтин» йиғиштириб олиш мажбуриятини қабул қилган. Бундан ташқари 55 гектар канопзорнинг ҳар гектаридан 220 центнердан ҳосил олиниб бу борадаги социалистик мажбурият ошириб бажарилди. 28 гектар майдонни эгаллаган шолизорда ҳам мўл ҳосил етиштирилган.

Биз шу куни хўжаликнинг Унгалбек Иршонов, Тожиқул Алиқулов, Синдибой Серикбоев, Андрей Ли сингари тажрибали пахтакорлар бошчилик қилаётган бригадаларнинг далаларида ҳам бўлдик. Ҳамма ерда деҳқонларнинг юксак унум билан сидқидилдан меҳнат қилаётганликларининг гувоҳи бўлдик. Бир томонда «зангори кема»лар бетўхтов ишлаётган бўлса, иккинчи томонда кўпмингкилограммчилар мусобақаси авж олиб кетган.

Колхоз заршунослари бу йил асосий ҳосилнинг 96 процентини «зангори кема»лар бункеридан тўкишга аҳд қилишган. Шунинг учун ҳам 29 та терим машинаси эрта тонгдан ярим кечгача бетўхтов ишлаяпти.

— Ўн биринчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида 1152 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан жами 4608 тонна «оқ олтин» йиғиштириб олиш бизнинг марраmиз,— дейди колхоз раиси Терентий Эм. — Бу мажбуриятимизни барвақт бажариш учун барча имкониятлар ишга солинмоқда.

Хўжаликда мавжуд машина ва механизмлар тўртта терим-транспорт отрядига бўлиниб ишламоқда. Машина теримини поток усулида йўлга қўйиш учун ҳар бир «зангори кема»га тўрттадан тележка ажратилган. 32 та транспорт трактори машинада терилган пахтани пешма-пеш қабул пунктларига етказиб турибди. «Зангори кема»ларга даланинг ўзида хизмат кўрсатиш учун кўчма устахона ва заправка машиналари ажратилган.

Колхозда механик ҳайдовчиларга ҳақ тўлашнинг янги формаси қўлланилмоқда. Биринчи теримда машинада терилган 1 тонна пахта учун 4 сўмдан, иккинчи теримда эса 6 сўмдан тўланади. 100 тоннадан ортиқ «оқ олтин» терган механизаторга ҳар тоннасига тўланадиган ҳақ 10 сўмга оширилади.

Участкалар, бригадалар, кўпмингкилограммчи теримчилар ва механизаторлар ўртасидаги мусобақани тўғри йўлга қўйиш, унга ҳар беш кунда якун ясаб, ғолиблар моддий ва маънавий рағбатлантириб борилаётганлиги ҳам терим суръатини кучайтиришга хизмат қилаётир.

Юксак масъулият ҳисси бугунги кунда барчани унумли ва сифатли меҳнат қилишга чорламоқда. Механик-ҳайдовчиларни, чевар теримчиларни вақт билан ҳисоблашмай, куч-ғайратларини аямай даладаги «оқ олтин»ни тезроқ йиғиштириб олишга ундаяпти. «Ленинский путь» колхози азаматлари ана шундай меҳнат қилишяпти. Бу ерда ярим кечада ҳам чироқлари пахтазорни ёритиб бетиним ишлаётган машиналарни кўрасиз. Пахта ортган транспорт тракторлар эса эрта тонггача қабул пункти томон қатнаб туради. Шунинг учун ҳам уларнинг хирмонлари кун сайин юксалиб боряпти.

Ф. МУҲИДДИНОВ.

МЕХАНИЗАТОРЛАР ҚУНДАЛИГИ

КИМ ҚАНЧА ПАХТА ТЕРДИ?

(5 октябргача)

Қаримжон БЕСБОЕВ — Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозидан, бир кунда—13 тонна, мавсум бошидан буён—202 тонна.

Сервер УСЕИНОВ — Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозидан, бир кунда—16 тонна, мавсум бошидан буён—185 тонна.

Михаил КОВЕШНИКОВ — Оққўрғон районидаги «Оққўрғон» совхозидан, бир кунда — 8 тонна, мавсум бошидан буён—150 тонна.

Уган БОИРОВ—Оққўрғон районидаги «Ленинизм» колхозидан, бир кунда—8 тонна, мавсум бошидан буён—145 тонна.

«ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИГА

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 5 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — районлар, иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта, учинчи устун — мавсум бошидан буён, тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада, бешинчи устун—мавсум бошидан буён (планга нисбатан процент ҳисобида)

Бўка	3,35	55,93	3,47	48,53
Оққўрғон	2,78	49,98	2,38	44,51
Пискент	2,79	48,75	2,46	34,79
Коммунистик	3,61	48,08	3,96	43,60
Бекобод	3,00	45,35	2,22	23,59
Ўрта Чирчиқ	3,60	40,78	3,60	36,34
Ғалаба	3,21	40,75	3,09	37,78
Чиноз	3,00	40,04	1,86	20,85
Янгийўл	2,14	37,87	1,02	15,59
Область бўйича	3,06	46,03	2,76	35,62

ЕР ЮЗИДА ТИНЧЛИК БАРҚАРОР БЎЛСИН

ФАРОВОН ҳаёт кечиряпмиз. Ҳамма нарса етарли, келажакка ишонч билан қараб барча соҳада катта-катта ғалабаларни қўлга киритяпмиз. Буларнинг ҳаммаси тинчлик туфайлидир.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Юрий Владимирович Андроповнинг Баёнотида ҳам совет халқининг эзгу мақсади ўз аксини топган. Ундаги ҳар бир сўз жаҳон халқларига, бутун прогрессив инсониятга тинчлик, ўзаро ҳамкорлик бағишлашга қаратилган. Дарҳақиқат биз фақатгина Совет Иттифоқида эмас бутун жаҳонда тинчлик бўлишини, тинч-тотув яшаб, янада халқимиз фаровонлигини оширишни истаймиз. Бу ҳақда ўртоқ Ю. В. Андропов ҳам алоҳида тўхталиб: «Биз халқимизнинг фаровонлигини, Совет давлатининг хавфсизлигини бошқа халқлар, бошқа мамлакатларнинг фаровонлиги ва хавфсизлигидан ажратмаймиз ҳам, айниқса, бир-бирига қарама-қарши қўймаймиз ҳам»,— деди.

Бригадамиз деҳқонлари партиямизнинг ички ва ташқи сиёсатини юксак баҳолайдилар ва тўла-тўкис қўллаб қувватлайдилар. Тинчлик программасининг муваффақиятли амалга оширилиши учун, Ватанимизнинг қудратини мустаҳкамлаш учун ўз ҳиссамизни қўшишга ҳаракат қиламиз. 1983 йилда ҳар гектар ердан 400 центнердан сабзавот йиғиштириб оламиз. Бу халқимиз фаровонлигига, тинчлик ишига қўшган улушимиз бўлади.

Т. ТЎЛДИБОЕВ,
Оҳангарон районидаги Ворошилов номли совхознинг бригада бошлиғи.

* * *

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Ю. В. Андроповнинг Баёнотидаги ҳар бир сўз бутун инсониятнинг тақдири тўғрисидаги ғамхўрлик руҳи билан суғорилган. Совет кишилари шу дамгача социализм ғалабаларини неча марталаб ҳимоя қилишларига тўғри келган эди. Наҳотки, америкалик милитаристлар ҳозир бизнинг кучимизни яна синаб кўришга тайёрланаётган бўлсалар! Бизнинг илғор ижтимоий системамизга қарши «салб юриши» эълон қилган Рейган маъмурияти тарих сабоқларини унутиб қўяётганлиги беҳудадир.

Америка раҳбари тутаётган йўл—қуролланиш пойгасини давом эттириш йўли ядро уруши хавфини келтириб чиқармоқда. Шу боисдан ҳам Ю. В. Андроповнинг Баёнотида жуда тўғри айтилган: «таҳлика солиб турган хавф-хатарни ер юзидаги барча халқлар, ҳар бир киши тушуниб олиши лозим. Тушуниб олиб, ўзининг яшаши учун курашдаги куч-ғайратларини бирлаштириши зарур».

Мен кўп йиллардан бери ишлаб турган коллектив кўп миллатлидир, Совет Иттифоқидаги ўнлаб миллат ва элатлар бу ерда меҳнат қилмоқдалар. Уларнинг ҳаммалари қайси миллатга мансублигидан қатъий назар тинчликни хоҳлайдилар. Совет халқи Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлашга, кескинликни юмшатишни сақлаб қолишга қаратилган сиёсатини якдиллик билан қўллаб-қувватламоқда.

Биз Америкалик корчалонларни эс-ҳушини йиғиб олишга, бемаъни қуролланиш пойгасини тўхтатишга чақирамиз, Оммавий қирғин қуролини ишлаб чиқариш ва кўпайтиришда мусобақалашиш инсоният олдида турган проблемаларни ҳал этишга ёрдам бермаслигини Юрий Владимирович жуда тўғри айтиб ўтди. Ҳозир ҳарбий мақсадларга сарфланаётган катта-катта моддий ресурсларни одамларнинг турмуш даражасини оширишга, халқлар ўртасида дўстлик ва тинчликни мустаҳкамлашга сарфламоқ керак.

Яқинда бир ёшга тўлган ўғлим ҳаётга биринчи қадамларини қўйди. Дунёдаги миллион-миллион оналар каби мен ҳам ўғлим ва унинг тенгдошлари тепасида ҳамиша қуёш порлаб туришини, улар уруш даҳшатларини билмасликларини, ер юзи болалари тинчликда яшашларини хоҳлайман.

Шоира ХОЛМУҲАМЕДОВА,
Ленин ордени нишондори Тошкент «Малика» ишлаб чиқариш бирлашмасининг тўқувчиси.

* * *

Тинчлик — бутун дунё халқларининг эзгу орзусидир. КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Ю. В. Андроповнинг Баёнотида совет халқимизнинг, бутун прогрессив инсоният ва тинчликсевар кучларнинг ана шу орзу-умидлари ўз ифодасини топган. Шунинг учун хўжалигимиз меҳнаткашлари ҳам ўртоқ Ю. В. Андроповнинг Баёнотини зўр мамнуният билан қарши олиб, қизғин қўллаб-қувватлаётирлар.

Шу кунларда агитаторларимиз, сиёсий ташкилотчиларимиз ва сиёсий ахборотчиларимиз, «Билим» жамиятининг аъзолари колхозчиларимиз ўртасида бу муҳим ҳужжатни кенг тарғиб этмоқдалар. Тушлик пайтида йиғим-теримда иштирок этаётган механизаторларимиз, теримчиларимиз ўртасида партия ва давлатимиз раҳбарининг Баёноти тўғрисида суҳбатлар ўтказиляпти.

Баёнотда тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлаш, кескинликни юмшатиш, қуролланиш пойгасини жиловлаш, давлатлар ўртасида ҳамкорликни кенгайтириш ва чуқурлаштириш Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, бутун совет халқининг ўзгармас хоҳиш-иродаси эканлиги алоҳида таъкидланади. Ҳа, бу бизнинг хоҳиш-иродамиз, орзу-умидларимизнинг ифодаси. Шунинг учун тинчликни мустаҳкамлаш учун курашаверамиз.

М. ТОЛИПОВ,
Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхози партия комитетининг секретари.

БМТ БОШ АССАМБЛЕЯСИНИНГ 38-СЕССИЯСИДА СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ НУТҚИ

Нью-ЙОРК, 5 октябрь, (ТАСС). БМТ Бош Ассамблеясининг ялпи мажлисида Совет делегацияси бошлиғининг ўринбосари, СССРнинг БМТ ҳузуридаги доимий вакили О. А. Трояновский ўқиб эшиттирган нутқ текстида, жумладан, бундай дейилади:

Мислсиз миқдордаги қурол-яроғларнинг оғирлигидан планетамизнинг бели букилай деб турибди. Унда мисли кўрилмаган вайронгарчилик келтирувчи қудрат тўпланган. Шундай ҳолатга етиб келиндики, бу қурол ишга солингудек бўлса, инсоният цивилизацияси тақдирининг ўзи таҳлика остида қолади.

Ўзларининг ҳаддидан ошган ғайри-табиий нафсларини қондириш учун халқаро муҳитни кескинлаштираётган кучлар ҳозирги вақтда жуда активлашганлиги аҳволни баттар мушкуллаштирмоқда.

Шу кучларнинг ҳатти-ҳаракатлари телбанамо тус олганлиги ажал келтирувчи қуролнинг ҳаддан ташқари катта потенциали билан бирга қўшилиб, иборали қилиб айтганда, тинчликка солинаётган хавфга сифат жиҳатидан янги ўлчов бахш этадиган портловчи қоришмани вужудга келтирмоқда.

Ҳозир вужудга келаётган вазиятга татбиқан урушнинг олдини олиш вазифаси, айниқса, муҳим аҳамият касб этмоқда.

Ядровий фалокат бутун инсониятга хавф солиб турган бир шароитда тинчликни сақлаш тўғрисидаги ғамхўрликни ҳамма нарсадан устун қўйиш сиёсий қарорлар қабул этишга алоқадор бўлган барча кишиларнинг бурчидир.

Барча қитъаларда халқларнинг урушга қарши ҳаракатлари кенгайиб бормоқда, уларнинг тинчликни сақлаб қолиш учун курашдаги активлиги кучаймоқда. Шундай бўлиши ҳам табиий: одамлар ўз келажаги учун доимо таҳликада яшай олмайдилар ва бундай ҳолатда яшашни хоҳламайдилар.

БМТга аъзо бўлган баъзи мамлакатларнинг йўли халқларнинг шу ташкилот мақсадлари ва принципларида мужассамлаштирилган ва тинч турмушга бўлган азалий интилишига, кўпчилик тинчликсевар давлатларнинг манфаатларига зид бўлиб чиқмоқда. Бу йўл ижодкорларининг мезони НАТО блокининг Вашингтон зўри билан қабул этилган қарорларида яққол намоён бўлиб турибди. Уларнинг сиёсати ҳарбий устунликка эришишга қаратилган, шундай устунлик позициясида туриб улар ҳукмронлик қилишни, бошқаларга буйруқ беришни хоҳлайдилар.

Чамаси, АҚШ ва НАТОнинг ядро қуроли жойланган ертўлалари лиқ-лиқ тўлиб ётибди. Шундай бўлса ҳам улар ҳарбий конвейерларнинг ҳаракатини жон-жаҳдлари билан тинимсиз жадаллаштирмоқдалар. Қурол-яроғларнинг қайси турини олиб кўрманг, улардан ҳар бири ё кўпайтирилмоқда ёки янгилари билан — тағин ҳам фалокатли турлари билан алмаштирилмоқда.

Ядровий воситалар ва бошқа турдаги қурол-яроғларни кўплаб ишлаб чиқармоқдалар. Ваҳшиёна нейтрон ва янги химиявий қуролни жамғармоқдалар. Космосда ва космосдан қилинадиган жанговар операциялар учун системалар яратишга навбат келди.

Ядро қуролини СССР ва унинг иттифоқчилари чегараларига имкони борича яқинлаштиришни — Американинг ўртача олисликка учириладиган янги ракеталари — «Першинг-2» ва қанотли ракеталарини Ғарбий Европага ташиб олиб боришни мўлжалламоқдалар.

Жанубга ва Шарққа назар ташлансачи? У ерда ҳам қуруқлик ва сув ядро қуроли билан тўлдирилмоқда. Бу иш кенг географик диапазонда — Диего Гарсиядан Окинавагача, Ҳинд ва Тинч океанларининг кенгликларида содир бўлмоқда.

Ўзларининг урушга тайёргарликларини тинимсиз кучайтиришни оқлаш учун уруш васвасасини қасддан кучайтирмоқдалар, бунда энг қўпол иғвогарликларни уюштиришдан ҳам тап тортмаяптилар.

Жанубий Корея самолётининг СССР осмон бўшлиғига бостириб кириши билан боғлиқ бўлган можарога бизнинг томонимиздан принципиал баҳо берилди, дейилади сўнгра нутқда.

Давлатларнинг суверенитетига, жумладан улар чегараларининг даҳлсизлигига тажовуз қилишга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ. Бу — халқаро ҳуқуқнинг ҳамма эътироф этган нормасидир. Бу норма БМТ Уставига тўла-тўкис мос келади. Бинобарин бизнинг чегараларимизни бузишга уриниб кўрадиган ҳар қандай кимсалар бунинг учун тўла жавобгар бўлишини билиб қўйиши керак.

Халқаро мажбуриятларнинг муқаддаслиги тўғрисида фикр юритишни, давлатлар ўртасидаги муносабатларда ахлоқ-одоб ҳақида ваъзхонлик қилишни хуш кўрадиган кимсалар давлат арбобларига, давлатларгагина эмас, шу билан бирга Бирлашган Миллатлар Ташкилотига нисбатан ҳам ҳурматсизлик қилиб, энг оддий одоб қоидаларини поймол этмоқдалар. Ю. В. Андроповнинг яқинда берган Баёнотида уқтириб ўтилганидек, умуман, тинчлик ва ҳавфсизликни сақлаши лозим бўлган халқаро ташкилот милитаристик васваса ҳаддан ташқари авж олдирилаётган ва шу ташкилотнинг юксак шаъни таҳқирланаётган мамлакатда туриши мумкинми? деган савол туғилади.

Дунё тақдирини ҳал этувчилар ролини даъво қилаётган кимсалар баъзан АҚШдан минглаб миля олисда жойлашган дунёнинг ўзларига ёқиб қолган бирон бир районини ҳаётий манфаатларимиз доираси деб, уялмай-нетмай эълон қилмоқдалар. Улар бутун дунёда чегара устунларини қўйиб чиқишга тайёрдирлар, деб уқтирилади нутқда. Масалан, Яқин Шарқ АҚШнинг «ҳаётий манфаатлари» доирасига киритилган. Яқин Шарқда улар арабларга қарши янги —янги битимларни, фаластин халқининг даҳлсиз ҳуқуқларини поймол этадиган режаларни тиқиштиришга интилмоқдалар. Бу районда ўзларининг ҳозир бўлиб туришларини, шу жумладан ҳарбий кучлари туришини қадам бақадам мажбуран тиқиштирмоқдалар. Исроилни ўзининг агрессив сиёсатини давом эттиришга рағбатлантирмоқдалар. Бунинг натижасида Яқин Шарқдаги ҳарбий хавф-хатар ўчоғи сўнмаяпти, можаронинг тинч бартараф этилиши эса амри маҳол бўлиб қолмоқда. Ушбу райондаги халқларнинг ҳаётий манфаатларига ҳам, халқаро хавфсизлик манфаатларига ҳам зиён етказилмоқда.

Совет Иттифоқи Исроил агрессиясининг оқибатлари тугатилиши учун, араб халқларининг қонуний ҳуқуқларини, шу жумладан фаластинлик араб халқининг ўз давлатини барпо этиш ҳуқуқини қўллаб-қувватлаб, можаро адолатли тарзда ҳар жиҳатдан бартараф этилиши учун барча манфаатдор томонлар, шу жумладан, фаластин халқининг бирдан бир қонуний вакили — Фаластин Озодлик Ташкилоти тенг ҳуқуқли асосда иштирок этган ҳолда Яқин Шарққа доир халқаро конференция чақирилиши учун муттасил курашиб келмоқда.

«Ҳаётий манфаатлар» деб аталмиш гегемончилик сиёсатига уни ўтказиш воситалари ҳам мутаносибдир. Яқин Шарқ, Жанубий Ғарбий Осиё, Африка қитъасидаги қарийб йигирмата суверен давлатга нисбатан босқинчилик ҳаракатлари қилиш учун тузилган «Марказий қўмондонлик» худди шундай воситалардандир.

Бирон давлатда Вашингтонга ёқмайдиган ички ўзгаришларнинг олдини олиш учун мўлжалланган «тез ҳаракат қилувчи кучлар» доимо тайёр тутилмоқда. НАТО блокидаги давлатлар орасида шундай кучларни тузиш расм бўлиб қолди, дейиш мумкин. Бунинг оқибати, нима эканлигини Чаддаги воқеалар кўрсатмоқда.

АҚШнинг дунёга ёйилган кўпдан-кўп ҳарбий базалари-чи? Уларни ҳам ўз озодлиги учун курашаётган, ўз суверенитетини ҳимоя қилаётган халқлар ва мамлакатларга қарши фойдаланиш учун мослаштиришаяпти. Шундай кураш бўлаётган районларда янги ҳарбий базалар қуриш учун жойлар қидирилмоқда.

Ўзга юртнинг ҳукмига бўйсунишни истамайдиган соҳиллар сари авианосец ва линкор кемалари юборилмоқда. Кўпгина мустақил мамлакатларнинг соҳил бўйида замонавий «Канонеркалар» изғиб юрибди.

Халқаро вазият ҳозирги ёмонлашуви гўё Афғонистондаги маълум воқеалардан бошланган деб кўрсатиш учун қанчадан-қанча куч-қувват сарфланди.

Ана шу тезисни қабул қилишга мойил бўлганлар учун ҳам унинг бемаънилиги равшанлашиб бормоқда дейиш мумкин. Афғон халқининг ғанимлари бу халқ ўрта аср зулматидан қутулишга қарор бериб, демократик жамият қуришга киришганлигига тоқат қилишни хоҳламаяптилар.

Афғонистон теварагида вужудга келган вазият, — таъкидлаб ўтаманки, проблеманинг ташқи жиҳати Афғонистон Демократик Республикаси ҳукумати таклифлари асосида бартараф этилиши мумкин. Совет Иттифоқи бу таклифларни тўла-тўкис қўллаб-қувватламоқда. Қуролли бостириб киришларга, умуман АДРнинг ишларига четдан ҳар қандай аралашувга чек қўйиш лозим.

Реал воқелик заминида қаттиқ туриладиган бўлса, халқаро вазиятда таҳдидли тенденциялар кучайишининг манбаи Ю. В. Андропов яқинда берган баёнотда айтганидек, АҚШнинг тинчликка жиддий хавф-хатар солувчи милитаристик йўлидадир, деган хулосага келиш муқаррардир. Бу йўлнинг моҳияти бошқа давлатлар ва халқларнинг манфаатлари билан ҳисоблашмай Америка Қўшма Штатларига дунёда устун мавқени таъминлашга уринишдан, дунё тараққиётининг объектив жараёнини тўхтатиб, уни орқага буриб юборишга уринишдан иборатдир.

Аҳволнинг бундан ҳам ёмонлашувининг олдини олишга қодир амалий қадамлар қўйиш зарур, деган хулоса чиқариш лозим. Жаҳондаги воқеаларда бўлган хатарли оғиш тўхтатилиши ва бу воқеаларнинг ривожи халқаро муносабатларни соғломлаштириш сари йўналтирилиши керак.

Совет Иттифоқи Социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари ана шу мақсадга эришиш учун ўзларига боғлиқ ҳамма ишларни қилмоқдалар.

Европада ядровий қуролларни чеклаш тўғрисидаги масалада вужудга келаётган аҳвол муносабати билан ҳозир бошдан кечирилаётган пайт масъулияти айниқса каттадир.

АҚШнинг НАТО блоки қарори билан хаспўшланаётган ва Ғарбий Европадаги баъзи мамлакатларда янги ядровий ракеталарни жойлаштириш режалари қитъадаги ва ундан ташқаридаги сиёсий иқлимни анчадан бери заҳарлаб келмоқда. Шу режаларни амалга ошириш бутун Европадаги вазиятга ва халқаро вазиятга ҳалокатли таъсир кўрсатиб ядровий қарама-қаршиликни анча кескинлаштириб юборган бўлур эди.

Биз умуман ядровий қуролни ва Европадаги ядровий воситаларни нима қилиш кераклиги хусусидаги режалар ва фикрларга қарама-қарши йўл тутилиши лозим, деб ҳисоблаймиз.

Совет Иттифоқи масалани тубдан ҳал этишни: Европадан ўртача олисликка учириладиган, шунингдек тактик шундай воситаларнинг ҳаммасини йўқотишни таклиф этди. Аммо НАТО томони бундай қарорга тайёр эмасмиз, деб ошкора айтмоқда.

Биз Европада ўртача олисликка учириладиган ҳар қандай янги воситалар жойлаштирилишидан воз кечиш, СССР ва НАТО блокидаги мавжуд шундай воситаларнинг ҳаммасини тахминан уч баравар қисқартириш тўғрисида таклиф киритдик. Бошқача қилиб айтганда, Европани шу қуролдан батамом халос этиш сари бориладиган йўлнинг учдан икки қисми босиб ўтилган бўлур эди.

Яқинда Совет Иттифоқи аҳдлашувга келиш истагини яна бир карра намойиш этди. Бизнинг таклифимиз шуни кўзда тутадики, ўзаро мақбул битимга эришилгач, шу жумладан АҚШ Европада янги ракеталарни жойлаштириш режаларидан воз кечгач, СССР мамлакатнинг Европа қисмида ўртача олисликка учириладиган ўз ракеталарини Англия билан Франциядаги ракеталар сонига баравар келадиган даражага қадар қисқартириб, шу қисқартирилувчи ракеталарнинг ҳаммасини, шу жумладан СС-20 ракеталарининг анчасини йўқотган бўлур эди.

Бу тадбир СССР гўё қисқартирилиши лозим бўлган СС-20 ракеталарини Европадан Шарққа кўчириб сақлаб қолиш ниятидадир, деган даъволарни пучга чиқаради.

АҚШнинг тутган позицияси музокараларда силжиш бўлишига йўл қўймаяпти. Бу позиция НАТО блокидаги мамлакатлар ихтиёрида бўлган ўртача олисликка учириладиган ядровий қурол аслаҳахоналари қўл тегизилмай сақлаб қолинган ҳолда Совет Иттифоқини бир томонлама қуролсизлантириш талабидан иборат бўлмоқда.

Совет Иттифоқи, Варшава Шартномасидаги давлатлар ҳарбий жиҳатдан устунликка ҳам интилмайдилар, шу билан бирга ўзларига нисбатан ҳарбий устунлик бўлишига ҳам йўл қўймайдилар. Улар ҳамиша тенглик бўлиши учун, тенглик бўлганида ҳам мумкин қадар анча паст даражада тенглик бўлиши учун курашмоқдалар.

Стратегик қуролларни чеклаш ва қисқартириш хусусидаги музокараларда СССРнинг қилаётган таклифлари ҳам шундай ёндошувни назарда тутади. Бу музокараларда бошқа чоралар қаторида стратегик учирувчи ракеталар жами сонини қисқартириш ва айни маҳалда шу ракеталардаги ядровий зарядлар жами миқдорини келишиб олинган лимитга қадар анча, чорак қисмидан кўпроқ қисқартириш кўзда тутилади. Бизнинг таклифларимиз тинчлик ва баббаравар хавфсизлик принципига қатъий риоя этилгани ҳолда умумий ҳарбий стратегик барқарорликни мустаҳкамлаш манфаатларидан келиб чиқади.

Дунёни жарга итарувчи ҳар қандай хатти-ҳаракатларни, ядровий уруш мақбуллиги ва бу урушда ғалаба қозониш мумкинлигига асосланувчи ҳар қандай доктрина ва режаларни мутлақо оқлаб бўлмайди, дейилади ҳужжатда.

Совет Иттифоқи ана шуларга амал қилиб, БМТ Бош Ассамблеясининг ҳозирги сессияси кун тартибига «Ядро урушини қоралаш» масаласини муҳим ва шошилинч масала сифатида киритишни таклиф қилади.

Ядро урушини қоралаш ядровий қуролланиш пойгасини жиловлаш борасидаги амалий қадамлар билан самарали мустаҳкамланмоғи керак.

Ана шу жиҳатдан олганда ядро қуроли бўлган давлатларнинг ҳаммаси шу қуролларни кўпайтирмаслиги ўз вақтида кўрилган ва реал сезиларли чора бўлур эди. Ядро қуролларини шу тахлитда кўпайтирмаслик ғоясини дунёдаги ядро қуролига эга бўлган ва ядросиз мамлакатлар тобора кўпроқ қўллаб-қувватламоқдалар.

Бундан илгари мамлакатимиз стратегик қуролларни чеклаш ва қисқартириш ҳамда Европада ядро қуролларини чеклаш хусусидаги музокаралар чоғида Европадаги стратегик аҳамиятдаги, шунингдек ўртача олисликка учириладиган қуролларни ана шу музокаралар даврида дарҳол кўпайтирмасликка киришишни таклиф қилиб чиққанди.

Энди бўлса, Совет Иттифоқи БМТ Бош Ассамблеяси сессиясининг муҳокамасига «Ядро қуролини кўпайтирмаслик»дан иборат шошилинч ва муҳим масалани киритади.

Биз ядровий аслахахоналардаги барча қуроллар, шу жумладан элтиш воситалари ва ўқ-дориларнинг ҳамма турлари кўпайтирилиши самарали контроль остида тўхтатилишини, янги тур ва типдаги шундай қуролларни жойлаштиришдан воз кечишни, ядро қуролларининг ҳамма хил синовлари, шунингдек уларни элтувчи ялпи тур ва типдаги воситаларни синаб кўриш тўхтатиб турилишини, қурол яратиш мақсадларида парчаланувчи материаллар ишлаб чиқариш тўхтатилишини таклиф қиламиз.

Ядро қуролига эга бўлган барча давлатлар ядро қуролини миқдор ва сифат жиҳатидан бир вақтда кўпайтирмай қўйиши — мақсадга эришишнинг энг яхши йўлидир. Мамлакатимиз бу ишни биринчи навбатда СССР ва АҚШда икки томонлама ўрнак бўлиш тартибида қилинишига ҳам тайёрдир.

Совет Иттифоқининг шу сессия муҳокамасига қўйилган «Космик фазода ва космосдан ерга нисбатан куч ишлатишни таъқиқлаш тўғрисида шартнома тузиш ҳақида»ги таклифи космик фазо ҳарбийлаштирилишининг олдини олиш тўғрисида қайғуришдан келиб чиққан бўлиб, ниҳоятда муҳим аҳамият касб этади.

Социалистик мамлакатлар Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар билан Шимолий Атлантика иттифоқи давлатлари ўртасида ўзаро ҳарбий куч ишлатмаслик ва тинчлик муносабатларини сақлаш тўғрисида шартнома тузишни биргалашиб таклиф қилганликларини алоҳида уқтириб ўтаман. На ядровий, на оддий ҳеч қандай қурол ишлатмаслик, умуман куч ишлатмаслик мажбурияти ўзаро хавфсираш ва ишонмаслик руҳини йўқотишга ёрдам берган бўлур эди. Бу таклиф Европа сиёсати ва жаҳон сиёсатининг олдига тобора равшан қилиб қўйилмоқда.

Европада ишонч ва хавфсизликни мустаҳкамлаш ҳамда қуролсизланиш чораларига бағишланган конференция Европада хавфсизликни ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш ишида муҳим роль ўйнамоғи лозим. Бу конференция келаси йил январь ойида Стокгольмда ўз ишини бошлайди. СССР нимаики ўзига боғлиқ бўлса конференциянинг иши Европа мамлакатлари ва бошқа мамлакатлардаги сиёсий доиралар ва ғоят кенг жамоатчилик доиралари кутганига мос ҳолда самарали ўтишига ҳаракат қилади.

Совет Иттифоқи Ғарбий Европа мамлакатлари билан кўп ёқлама алоқаларни сақлаш ва кўпайтиришга катта аҳамият беради. Биз бу мамлакатлар билан муносабатларни Хельсинки Якунловчи акти очган йўлда, ишонч ва ҳамкорлик руҳида бундан буён ҳам қўллаб-қувватлаш ниятидамиз.

Умумевропа кенгашида қатнашган давлатлар вакилларининг Мадриддаги учрашуви муваффақиятли тугаганлиги ва Европанинг барча халқларига яхши самаралар келтирган кескинликни юмшатиш сиёсати мустаҳкам ҳаётий куч запасига эга эканлигининг ифодасидир деб тўғри қабул қилинмоқда.

Биз ўзаро нормал, муқим муносабатларда бўлиш Совет Иттифоқи билан Қўшма Штатлар манфаатларини кўзлайди деган нуқтаи назарга ҳамиша амал қилиб келмоқдамиз ва шу муносабатларни умуман яхшилаш, тинч ҳамкорлик қилиш учун курашаяпмиз.

Ҳозирги вақтда Совет—Америка муносабатларининг аҳволи бизга боғлиқ бўлмаган ҳолда кескин бўлиб турибдики, бу нарса халқаро вазиятга ҳам таъсир кўрсатмоқда.

Дунёнинг Хитой Халқ Республикаси каби катта давлати халқаро кескинликни юмшатишга, ядро уруши хавфини йўқотишга анча кўмак бера олади.

Совет Иттифоқи икки томонлама муносабат масалалари юзасидан, шунингдек тинчликни ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш билан алоқадор муҳим проблемалар юзасидан Хитой билан сиёсий мулоқот бошлашга тайёр. Совет—Хитой муносабатларининг ижобий ривожланиши иккала халқнинг фаровонлигига ёрдам берган, жаҳон майдонидаги сиёсий вазият яхшиланишига хизмат қилган бўлур эди. Бу муносабатлар иккала томон манфаатларини назарда тутиб ва ўзаро ҳурмат асосида, учинчи бир мамлакатга зиён етказмаган ҳолда тузилиши лозим, албатта.

Биз халқаро тинчликни ҳимоя қилишда Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатларининг активлиги кучайиб бораётганлигини табриклаймиз. Бу мамлакатлар ўз миллий ва социал тараққиётининг машаққатли вазифаларини ҳал этиш учун мустаҳкам тинчликка муҳтождирлар.

Ана шу мамлакатларнинг шу йил Деҳли шаҳрида бўлиб ўтган анжумани якунлари қўшилмаган давлатлар ҳаракати урушга қарши, империализмга қарши йўлдан бораётганлигини яна бир бор намойиш этди.

Ҳозир қўшилмаслик ҳаракатига бошчилик қилаётган Ҳиндистоннинг тинчликсевар сиёсати обрў-эътибор қозонди. Совет Иттифоқи Ҳиндистон билан дўстлик ва қалин ҳамкорлик алоқалари боғлаб келмоқда ва буни иккала томон юксак қадрламоқда.

СССР давлатлар ўртасидаги алоқаларда тенгҳуқуқсизлик ва эксплуатация ҳар қандай кўринишларини тугатиш, иқтисодий алоқаларда ишончни мустаҳкамлаш, адолатли халқаро иқтисодий муносабатлар ўрнатиш тўғрисидаги масалада принципиал йўлдан бормоқда.

Ҳозирги хавотирли халқаро вазиятда халқаро хавфсизликни сақлаш воситаси сифатида БМТнинг бутун салмоқли потенциалини ҳам ишга солиш зарур, деб таъкидланади нутқда. Совет Иттифоқи Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг ядро уруши хавфини йўқотишга, қуролланиш пойгасини жиловлашга, халқаро кескинликнинг мавжуд манбаларини тугатиш ва янги манбалари очилишига йўл қўймасликка, давлатлар ўртасида БМТ Уставига мувофиқ тинчлик ва ҳамкорлик муносабатларини ривожлантиришга қаратилган куч-ғайратларни қатъий ва изчиллик билан қўллаб-қувватлаб келди ва бундан кейин ҳам шундай қилаверади.

ИНТИЗОМНИ МУСТАҲКАМЛАБ...

ЧИРЧИҚДАГИ электромонтаж бошқармаси коллективи ишлаб чиқариш ва меҳнат интизомини мустаҳкамлашга алоҳида эътибор бермоқда. Сўнгги ойларда шу йўлда қатор тадбирлар амалга оширилди. Интизомга риоя қилиш социалистик мусобақа ғолибларини белгилашнинг энг муҳим шартларидан қилиб қўйилди. Шунинг учун ҳам барча участкалар ва бригадаларда меҳнатга виждонан ва сидқидилдан муносабатда бўлиш кучайиб бормоқда. Ҳар бир коллектив мавжуд асбоб-ускуналар ва иш вақтидан самарали фойдаланишга астойдил ҳаракат қилмоқда.

Бошқармада тобора авж олаётган социалистик мусобақанинг кўпгина иштирокчилари меҳнат интизомини мустаҳкамлаш ҳисобига қувончли ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Айниқса, 1-, 5- ва 7-участкалар коллективлари унумли ишламоқдалар. Улар ҳар ойда пландагига қўшимча минглаб сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга оширишяпти.

Бошқармада илғор бригадалар сафи кўпайиб бормоқда. Бугун кечагидан, эртага бугунгидан унумли ва сифатли ишлаш шиори остида меҳнат қилаётган бундай ишлаб чиқариш ячейкалари коллектив ютуқларига муносиб ҳисса қўшмоқдалар. А. Жамилов, В. Родионов, Г. Головизмлар раҳбарлигидаги коллективлар шундай бригадалар ҳисобланади. Улар ишни пухта ташкил этиш ҳисобига топшириқни доим зиёдаси билан уддаламоқдалар. Илғорларнинг меҳнат календарида йилимизнинг ноябрь ойи бошланганига анча бўлди.

Илғор участкалар ва бригадаларнинг фидокорона меҳнати туфайли бошқарма ишчи-хизматчилари фаолияти кўрсаткичлари яхши бўлмоқда. Шу йилнинг тўққиз ойлик қурилиш-монтаж ишлари плани бажарилиб қўйилди. Шу вақтгача пландагидан ташқари амалга оширилган монтаж ишлари ҳажми 36 минг сўмликни ташкил этди.

Коллектив иш суръатини бир зум ҳам бўшаштирмаяпти, қўлга киритилган ютуқларни янада мустаҳкамлаш учун ишда суръат ва сифатни янада оширмоқда.

А. ПОРТНОЙ.

КОМПЛЕКС БРИГАДАЛАР ОЛДИНДА

Тошкентдаги 1-уйсозлик комбинати бинокорлари республикамиз пойтахтининг барча массивларида янги уй-жойлар бунёд этишмоқда. Йиллик планни муддатидан илгари бажариш, белгиланган барча уй-жойларни фойдаланишга топшириш учун бошланган социалистик мусобақада иштирок этаётган кўпгина бригадалар коллективлари топшириқларни зиёдаси билан адо этишяпти.

Айниқса, комплекс бригадалар коллективларининг меҳнат натижаси самарали бўлмоқда. Бригада пудратини моҳирона қўллаётган бу коллективлар барча уйларни тез ва сифатли қуришга, барвақт қўлдан чиқаришга эришмоқдалар. З. Фасхутдинов, А. Закусилов, Н. Ванин, Б. Куонлар бошчилигидаги бундай бригадалар сменада топшириқни бир ярим баравар атрофида бажаришяпти. Ишларининг сифати ҳам кўнгилдагидек бўлмоқда.

М. ФЕЛЬДМАН.

Янгийўл мебель фабрикаси коллективи ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йили топшириқларини муваффақиятли бажармоқда. Бунда социалистик мусобақанинг пухта ташкил этилганлиги катта роль ўйнаяпти. Меҳнат беллашувида фаол иштирок этаётган Ҳалима Неъматова раҳбарлигидаги бригада аъзолари юқори кўрсаткичларига эришмоқдалар. Бу илғор коллектив икки ойдан бери 1984 йил ҳисобига меҳнат қиляпти. Суратда: бригадир Ҳалима Неъматова (ўртада) ва бригада аъзоларидан Комила Суярқулова (чапда), Тўпинисо Умматовалар ўзаро суҳбатлашмоқдалар.

В. Сироткин фотоси.

СССР Конституцияси куни олдидан

ҲАЁТИМИЗНИНГ

М. С. ВОСИҚОВА,
Ўзбекистон ССР юстиция министри, юридик фанлари доктори

Эртага — СССР Конституцияси куни. Бундан олти йил муқаддам, 1977 йилнинг 7 октябрида СССР Олий Совети ривожланган социализм жамиятининг Асосий Қонунини қабул қилди. Янги Конституция социалистик демократияни янада ривожлантириш ва чуқурлаштиришнинг муҳим воситаси, мамлакатимизда чинакамига умумхалқ ҳокимиятининг рамзи, коммунизм қурилишининг қудратли қуроли бўлиб қолди.

Партия ва халқимизнинг ижодий даҳоси билан туғилган СССР Конституцияси совет кишиларининг оламшумул ютуқларини, орзу-умидларини, ҳуқуқ ва бурчларини ифода этади. Унда совет халқининг буюк ғалабалари — ривожланган социалистик жамиятнинг қурилиши, жаҳонда биринчи умумхалқ давлатининг ташкил этилиши ўз аксини топган. Совет ҳокимияти меҳнаткашларга мисли кўрилмаган ҳуқуқ ва эркинликларни берди. Улар РСФСРнинг 1918 йилги Конституциясида, СССРнинг 1924, 1936 ва 1977 йиллардаги Конституциясида мустаҳкамланган. Ривожланган социализм шароитида бу ҳуқуқ ва эркинликлар совет кишилари иқтисодий, сиёсий, социал ва маънавий ҳаётининг ҳамма соҳаларини қамраб олади, улар олдида ўз имкониятларини намоён қилиш учун кенг истиқболлар очади.

СССР янги Конституциясида Совет давлатининг олий мақсади синфсиз коммунистик жамият қуришдан иборат эканлиги белгилаб қўйилган. Шу муносабат билан унда умумхалқ социалистик давлатининг асосий вазифалари: коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш, социалистик ижтимоий муносабатларни такомиллаштириш ва уларни коммунистик ижтимоий муносабатларга айлантириш, коммунистик жамият кишисини тарбиялаш вазифалари белгиланган. Конституцияда партиянинг меҳнаткашлар моддий ва маданий турмуш даражасини муттасил ошириш, мамлакат хавфсизлигини таъминлаш, тинчликни мустаҳкамлаш ва халқаро ҳамкорликни кучайтиришга қаратилган йўли мустаҳкамланди.

1978 йилда барча иттифоқдош ва автоном республикаларда уларнинг ўз янги Конституциялари ишлаб чиқилди ва тасдиқланди. 1977 йилги СССР Конституциясининг ғоялари ва принциплари уларнинг сиёсий ва ҳуқуқий негизини ташкил этди. Бунда совет халқининг муштарак иродаси, социалистик интернационализмнинг ленинча ғоялари намоён бўлди.

«СССРнинг янги Конституцияси совет жамиятининг миллий-давлат негизларини мустаҳкамлашда катта палла бўлди, — деди ўртоқ Ю. В. Андропов СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган тантанали мажлисда қилган докладида. — Бу буюк ҳужжатда ўтган ривожланиш даврига якун ясалибгина қолмай, шу билан бирга мамлакатдаги барча миллат ва элатларни янада равнақ топтириш ва ўзаро яқинлаштириш учун пухта-пишиқ сиёсий-ҳуқуқий асослар ҳам белгилаб берилди».

ССР Иттифоқи ягона кўп миллатли иттифоқ давлати сифатида янада ривожлантириш ва мустаҳкамлашда СССР янги Конституциясининг аҳамияти каттадир. СССР ва иттифоқдош республикаларнинг Асосий Қонунлари ўз ихтиёрлари билан социалистик федерализм принципи асосида иттифоқ давлатига бириккан тенг ҳуқуқли совет социалистик республикаларини мустаҳкамлашга хизмат қилмоқда. Буни Ўзбекистон ССР Конституцияси мисолида ҳам яққол кўриш мумкин.

Ҳозир амалдаги СССР Конституцияси қабул қилингандан буён ўтган олти йил унинг ижодий марксизм-ленинизмнинг буюк ҳужжати сифатидаги аҳамиятини яққол исботлаб турипти. Конституцияда умумхалқ ҳокимияти хусусидаги ленинча ғоялар ривожлантирилган ва конкрет ифодасини топган. Ўтган йиллар Асосий Қонунимиз совет халқининг ҳаётидан мустаҳкам ўрин олганлигини, унинг ажойиб самаралар бераётганлигини тасдиқлаб турипти. Конституциямиз ягона халқ хўжалик комплекси сифатидаги СССР экономикасини ривожлантириш, социал тараққиётни жадаллаштириш, барча миллат ва элатларни гуллаб-яшнатиш ва яқинлаштиришнинг, социалистик демократияни ривожлантиришнинг қудратли омили бўлиб хизмат қиляпти.

Энг оммавий давлат органлари — халқ депутатлари Советлари бутун ҳокимият халқники эканлигини, барча совет кишилари сиёсий ҳаётининг умумийлигини, улар жипслигининг ёрқин далолатидир. Юздан ортиқ миллатга мансуб 2,3 миллион нафар халқ депутатлари — коммунистлар ва партиясизлар Советларда давлат масалаларини ҳал қилмоқдалар.

Маълумки, АҚШ конгрессида ишчилар, оддий фермерлар йўқ. Конгрессменларнинг учдан икки қисми жуда катта бойликка эга бўлган кишилардир. Американиклар АҚШ парламентининг юқори палатаси — сенатни кўпдан бери «миллионерлар клуби» деб атайдилар.

Бизда эса бутунлай бошқача манзара. Мисол учун социалистик Ўзбекистонни олиб кўрайлик. Республика давлат ҳокимиятининг олий органи — тўққизинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатларининг 51 проценти ишчи ва колхозчилардир. Маҳаллий Советлар депутатларининг 64 минг 600 нафари ёки депутатлар умумий сонининг 69,1 процентини ишчи ва колхозчилар ташкил этади.

Советларда мамлакатимизда истиқомат қиладиган барча миллат ва элатлар вакилларини учратиш мумкин. Жумладан, СССР Олий Советига 61 миллат, иттифоқдош республикалар Олий Советларига 66, автоном республикалар Олий Советларига 52 миллат вакиллари депутат қилиб сайланган.

Советлардаги депутат хотин-қизлар сони мунтазам кўпайиб бормоқда. 1979 йилда СССР Олий Советига сайланган депутатларнинг 32,5 проценти хотин-қизлардир. Бу мамлакатимизда эр-

ПАХТАЗОР — ЖАСОРАТ МАЙДОНИ

СУРЪАТНИ КУЧАЙТИРИШ—БОШ ВАЗИФАМИЗ

ПАХТАКОР юртимизда кўкўпар хирмонлар яратиш учун қизғин ва ҳал қилувчи долзарб дамлар давом этаяпти. Йил бўйи қилинган меҳнат меваси тарозига қўйилмоқда. Ғанимат кунларнинг ҳар бир дақиқасини қадрлаб, терим суръатига суръат қўшишни энг муҳим вазифалардан деб билган совхозимиз меҳнаткашлари ҳам ҳар тонг ана шу масъулият туйғуси билан пахтазорларга йўл олмоқдалар. Пахта хирмонимизнинг тезроқ юксалиши учун барча бирдек муносиб ҳисса қўшмоқда.

Биз йиғим-терим мавсумини қисқа муддатларда уюшқоқлик билан ўтказиш учун олдиндан пухта ҳозирлик кўрган эдик. Шу кеча-кундузда дала ишлари белгиланган тадбирларимиз асосида изчиллик билан амалга оширилмоқда. Теримчилар, механизаторлар ва бригадалар ўртасида ташкил этилган социалистик мусобақа ўз вақтида якунланиб, илғорлар моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантириб борилмоқда.

Хўжалигимиз пахтакорларининг ғайрат-шижоатлари туфайли сентябрь ойининг учинчи беш кунлиги якунига кўра область кўчма Қизил байроғини қўлга киритдик. Кейинги беш кунликда эса район хўжаликлари орасида ғолиб чиқдик. Бу бизни яна ҳам унумли ишлашга даъват этмоқда.

Совхозимиз райондаги энг кенжа хўжаликлардан ҳисобланади. Экин майдонларимиз асосан сўнгги йилларда ўзлаштирилган қир-адирлардан иборат. Албатта, нотекис чўл зонасида деҳқончилик қилиш, пахта етиштиришнинг ўзига хос машаққати ва масъулияти бор. Лекин бундан биз бошқа хўжаликларга нисбатан камроқ ҳосил олсак ҳам бўлаверади, деган хулоса келиб чиқмаслиги керак. Чунки совхозимизда кўплаб тажрибали ва тадбиркор деҳқонлар меҳнат қилишади. Қолаверса, худди ана шу оловқалбларнинг ғайрат-шижоатларига ишониб, дон ва озуқабоп экинлардан ташқари 600 гектар майдонда пахта етиштираяпмиз. Йил бошиданоқ ҳар гектар ердан пландаги 20 центнер ўрнига 30 центнердан ҳосил йиғиштириб олишга сўз берганмиз. Пахтакорларимиз аҳдга вафо қилиш йўлида мардона меҳнат қилдилар. Агротехник тадбирларнинг ўз вақтида амалга оширилиши, илғорлар тажрибасини қўллаш натижасида пайкалларимизда мажбуриятни қоплайдиган даражада ҳосил тўпланди.

ХЎЖАЛИК РАҲБАРИ МИНБАРИ

Пахтакорлар учун жиддий синов мавсумида Шербўта Болтабоев бошлиқ 3-бўлим пахтакорлари ғолибликни қўлдан беришмаётир. Норқўзи Шодиев бошлиқ 1-, Шокир Фозилов бошлиқ 2-бўлим пахтакорлари ҳам кунлик пахта топширишда энг юқори кўрсаткичларга эришаётирлар. Имон Тўхтабоев, Камол Фозилов, Нормурод Шеранов ўртоқлар раҳбарлик қилаётган бригадалар коллективлари эса машъал Ленин номли колхоз пахтакорлари тадбирлари асосида иш юритиб, кун сайин зафар маррасига яқинлашмоқдалар.

Терим суръатининг янада ошишида пахта териш машиналарини тўла қувват билан унумли ишлатиш муҳим аҳамият касб этмоқда. Илғор механизаторларимиздан К. Йўлдошев, Н. Нортошев, Ў. Сатторов, Х. Аҳмедовлар мавсумда 120—150 тоннадан пахта териб бериш мажбуриятини қабул қилишган. Экин майдонларимиз шароити қанчалик оғир бўлишига қарамасдан бу дала шунқорлари ўз ваъдаларини шараф билан бажариш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар. Ҳар куни «пўлат этак»лардан 5—6 тоннадан дурдона тўкиб, совхоз «оқ олтин» хирмонининг тезроқ қад ростлашига муносиб ҳиссаларини қўшяптилар.

Биз пахта йиғим-терими жадал суръатлар билан олиб бориш жараёнида давлат омборларига топширилаётган пахтанинг сифатига алоҳида эътибор бераяпмиз. Бу йил ҳосилнинг барчасини биринчи сортларга топширишимиз бизга жуда катта иқтисодий фойда келтиради. Маълумки, шу йилдан эътиборан етиштирилган ҳосил янги ГОСТ бўйича харид қилинмоқда. Совхозимиз биринчи зонага киритилганлиги боисидан «Тошкент-1» навли пахтанинг бир тоннасини 780 сўмдан сотаяпмиз. Бу ўз ўрнида пахтакорларимиз масъулиятини янада оширади.

Етиштирилган ҳосилни нес-нобуд қилмай териб олиш учун кўпмингкилограммчилар ҳаракатини ҳам авж олдираяпмиз. Бу ишда ҳимматли ҳашарчилар бизга яқиндан ёрдам бермоқдалар. Айниқса, район маиший хизмат кўрсатиш комбинатининг ишчи-хизматчилари, район соғлиқни сақлаш бўлими ходимлари умумхалқ ҳашарида актив қатнашиб, ибрат намунасини кўрсатишаётганидан мамнунмиз.

Ҳосил йиғим-терими ҳал қилувчи паллага кирди. Совхозимиз меҳнаткашлари бу мавсумни муваффақиятли ўтказиш билан бир қаторда қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқлари бўйича ҳам зиммаларига олинган социалистик мажбуриятларини ортиғи билан бажариш ҳамда хўжалик йилини зарбдорларча якунлаш учун бор имкониятларини ишга солаверадилар.

Носир ТУЛИБОЕВ,
Бекобод районидаги Колпакова номли совхоз директори.

● Оққўрғон районидаги «Ленинизм» колхози пахтакорлари 45 центнерлик марра учун курашишяпти. Айни кунларда 27 терим агрегати юксак унум билан ишламоқда. Механизаторлар ўртасидаги социалистик мусобақада М. Рисбоев бошлиқ бригада пахтазорларида меҳнат қилаётган К. Илёсов пешқадамлик қилмоқда. У мавсумда 180 тонна пахта теришга сўз берган.

Суратларда: бригада бошлиғи М. Рисбоев (олдинда) ва механик-ҳайдовчи К. Илёсов, йиғим-терим пайти.

А. Мальцев фотолари.

БИР—БИРИДАН ҚОЛИШМАЙДИ

ҲАНИФА 160 килограмм «оқ олтин» териб, дугоналари ўртасидаги мусобақада ғолиб чиқди. Унга бригада бошлиғи Ҳасан Ташенов иш куни охирида эсдалик совғани тантанали суратда топширди.

Ўрта Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхознинг Ҳ. Ташенов бошчилик қилаётган комсомол-ёшлар бригадасида мусобақага ҳар куни якун ясалади. Ғолиблар моддий ва маънавий рағбатлантирилади. Бу тадбир иш суръатининг юқори бўлишини таъминлаётир.

— Гап совғада эмас, — дейди Ҳанифа Алимбоева. — Кун охирида номингни илғорлар қаторида эшитсанг, кайфиятинг кўтарилиб кетади. Янада ғайрат билан ишлайсан. Бригадамизда ҳамма соҳа бўйича мусобақа шартлари ишлаб чиқилган. Мана, мен дугоналарим билан ҳар куни янада кўпроқ пахта териш учун курашамиз. Карима Майлибоева, Нафиса Каримова, Зоҳида Исмоилова, Салтанат Деҳқонбоева сингари кўпминг-килограммчиларимиз ҳам кунига 140—150 килограммдан пахта териб, хирмонимизнинг баракали бўлишига муносиб ҳисса қўшишяпти. Республика партия ва ҳукумати Мурожаатига жавобан мавсумда ҳар биримиз камида олти тоннадан «оқ олтин» теришга аҳд қилдик.

Бу комсомол-ёшлар бригадаси заршунослари 1983 йилда 82 гектар ерда пахта етиштиришди. Уларнинг мақсади ҳосилдорликни 45 центнерга етказиш.

М. ПУЛАТОВ.

● Ўрта Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхознинг механик-ҳайдовчиси Ибрай Исроилов 250 тонналик марра учун курашаяпти. Айни кунларда у «зангори кема» бункеридан 10 тоннадан ошириб пахта тўкаётир. Суратда: илғор механик-ҳайдовчи И. Исроилов.

А. Зуфаров фотоси.

МАШИНА РУЛИДА СТУДЕНТЛАР

Тошкент қишлоқ хўжалик институти комсомол комитетига йиғим-терим мавсумида пахтакорларга яқиндан ёрдам кўрсатиш истагини билдириб, кўплаб студент-ёшлардан аризалар тушди. Бу ерда пахта териш машинасини бошқаришга ҳуқуқи бўлган 50 кишилик зарбдор отряд тузилди. Отрядга Л. Насруллохўжаев ва IV курс студенти А. Маллаевлар командир ҳамда комиссар этиб тайинланишди. Ҳозир студентларнинг бу зарбдор отряди аъзолари Ўрта Чирчиқ районидаги Киров номли ўқув хўжалигида меҳнат қилишяпти.

Қ. ЙЎЛДОШЕВ.

АСОСИЙ ҚОНУНИ

как ва аёлларнинг амалда тенг ҳуқуқли эканлигидан, совет хотин-қизларининг жамият ва давлат ишларида катта роль ўйнаётганликларидан далолат бериб турипти. Таққослаш учун шундай мисолни келтирса бўлади: АҚШнинг 100 кишидан иборат бўлган сенатида фақатгина икки аёл бор. Ҳолбуки, хотин-қизлар мамлакат аҳолисининг ярмидан кўпроғини ташкил этади.

Асосий Қонунимизда партиямизнинг жамият ва давлатдаги ҳақиқий ўрни қонун йўли билан мустаҳкамланган. Совет жамиятининг раҳбар ва етакчи кучи, совет жамияти сиёсий системасининг, давлат ва жамоат ташкилотларининг ўзаги ҳисобланган ленинча партиямиз халқимизни коммунистик қурилиш йўлидан, тинчлик ва тараққиёт йўлидан олға бошлаб боряпти. КПСС халқ учун яшайди ва халққа хизмат қилади.

Сиёсий, хўжалик, социал-маданий масалаларни ҳал қилишда касаба союзлар, комсомол, кооператив ва бошқа жамоат ташкилотлари, шунингдек меҳнат коллективлари тобора катта роль ўйнамоқда. Бу ҳақда КПСС Марказий Комитетининг июнь (1983 йил) Пленумида ҳам алоҳида таъкидланди. Шу йил 1 августда Совет давлати тарихида биринчи марта меҳнат коллективлари тўғрисидаги қонун кучга кирди. У ҳаётимизни янада демократлаштириш учун хизмат қилади, кадрлар билан ишлашни яхшилаш, ишлаб чиқаришда интизом ва тартибни мустаҳкамлаш учун кенг истиқболлар очиб беради.

Партия, совет давлати, касаба союзлар, комсомол ва бошқа ташкилотлар оммани янги меҳнат зафарларига сафарбар этмоқдалар. «Ҳамма нарса инсон учун» — бу СССР Конституцияси ўзагини ташкил этади. Асосий Қонундаги гражданларнинг меҳнат қилиш, дам олиш, соғлиқларини сақлаш, социал таъминот, уй-жойли бўлиш, илм олиш, маданият ютуқларидан фойдаланиш ҳуқуқлари совет кишиларининг турмуш фаровонликлари ва манфаатлари тўғрисидаги ғамхўрлик билан суғорилган.

Тарихда турли миллат ва халқларнинг ҳар тарафлама камол топиши учун қисқа вақт ичида СССРдек кўп иш қилган давлат бўлган эмас. Буни Совет Ўзбекистонида рўй берган улкан социал-иқтисодий ўзгаришлар ҳам кўрсатиб турипти. Ҳозирги пайтда бу ерда 1600 та корхона мавжуд. Улар орасида Чкалов номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Ташсельмаш», трактор заводлари, «Тошкенткабель», тўқимачилик комбинати, Чирчиқдаги электрохимия комбинати, Олмалиқдаги кон-металлургия комбинати, Бекободдаги металлургия заводи сингари улкан корхоналар бор.

Совет Ўзбекистони умумиттифоқ меҳнат тақсимотида муҳим ўрин тутади. Республика иттифоқ фондига кўпгина турдаги қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб беради. СССРда етиштирилаётган пахтанинг 65 проценти, канопнинг ҳаммаси, пилланинг 60 проценти, қоракўлнинг 40 проценти, қовун-тарвузнинг 21 проценти, шолининг 16 проценти республика ҳиссасига тўғри келади.

Ўзбекистонда фан ва маданият ҳам кескин тараққий этмоқда. Ҳозирги пайтда республикадаги 9,5 мингтага яқин мактабда 4 миллиондан кўпроқ ўқувчи таълим оляпти. Республиканинг 43 олий ўқув юртида эса 285,2 минг студент ўқийди. Ўзбекистонда ҳар 10 минг аҳолига тўғри келадиган студентлар сони ГФР ва Англиядагидан икки баравар, Эрондагидан тўрт баравар кўпдир.

Партиямизнинг хотин-қизларни озодликка чиқаришга қаратилган сиёсати ажойиб самаралар берди. Бугунги кунда Ўзбекистон заводлари, фабрикалари, қурилишлари ва транспортида олий ва ўрта маълумотли 92 минг, соғлиқни сақлаш муассасаларида 110 минг, халқ маорифида 150 минг хотин-қиз меҳнат қиляпти. 13 мингга яқин хотин-қиз илмий ходимлардир. Улар орасида 3350 фан доктори ва кандидати бор.

Конституциямиз улкан халқаро аҳамиятга ҳам эгадир. У бошқа мамлакатлар меҳнаткашлари учун жозибали намуна вазифасини ўтайди. Асосий Қонунимизда КПСС ва Совет давлатининг ленинча тинчликсевар ташқи сиёсати қонун йўли билан мустаҳкамланган.

Мамлакатимиз меҳнаткашлари СССР Конституцияси кунини совет демократияси байрами сифатида нишонлар эканлар, коммунистик бунёдкорлик планларини шараф билан бажариш, партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1982 йил) ва июнь (1983 йил) Пленумлари қарорларини ҳаётга татбиқ этиш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар.

ЎН ТОННАДАН ТЕРЯПМАН

Хўжалигимиз аъзолари бу йил зиммаларига юксак мажбурият олишган. Яъни мавжуд 543 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 50 центнердан хирмон уйишга аҳд қилганмиз. Йил бўйи экин майдонларимизда ана шу юксак мажбуриятга яраша меҳнат қилдик. Ҳар туп ғўзани меҳр билан парваришлаб, уларда 12—14 тадан кўсак очилишини таъминладик.

Мана, ғалвир сувдан кўтарилиб, қилинган меҳнат рўёбга чиқадиган вақт ҳам келди. Шуни унутмаслик керакки, куз об-ҳавоси ҳам беқарор бўлади. Ҳозирги илиқ-иссиқ кунлардан унумли фойдаланиб, мисқоли олтинларга тенг пахтамизни нес-нобуд қилмасдан йиғиштириб олиш учун бор куч ва имкониятимизни сарфлашимиз даркор.

Хўжалигимизда йиғим-терим ишлари ипатовалилар усулида ташкил этилган. Кундан-кунга терим суръатини ошириб бормоқдамиз. Шахсан менинг ўзим «зангори кема» бункеридан 250 тонна «оқ олтин» тўкишга сўз берганман. Айни кунларда 10 тоннага етказиб пахта теряпман. Бундан буён эса терим суръатини сусайтирмасликка, биз учун ғаниматли бўлган ҳар кун, ҳар соат, ҳар дақиқадан унумли фойдаланишга астойдил ҳаракат қиламан. Зиммамга олган юксак мажбуриятни тез кунларда бажараман.

Ў. НИШОНБОЕВ,
Ғалаба районидаги «Победа» колхози механик-ҳайдовчиси.

ҚИСҚА МУДДАТЛАРДА

БЎКА районидаги «Ленин йўли» колхози далаларида иш қизғин. Хўжаликнинг ёшу-қариси ўз ўрнини пахтазорда деб билмоқда. Ҳамма етиштирилган «оқ олтин»ни йиғиштириб олишга ўз ҳиссасини қўшиш учун астойдил меҳнат қилаётир. Терим суръати кундан-кунга ортиб бораётир.

Заршунослар ўн биринчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида 1660 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан пахта йиғиштириб олиб, давлатга жами 6640 тонна «оқ олтин» етказиб бериш мажбуриятини олишган. Асосий мавсумга пухта тайёргарлик кўрилди. Барча терим техникалари, ишчи кучлари белгиланган график асосида иш олиб бормоқда.

Сифатли пахта етиштириш ҳосилни қисқа муддатларда йиғиштириб олишга кўп жиҳатдан боғлиқ эканлигини улар жуда яхши билишади. Шунинг учун колхоз правлениеси, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари йиғим-теримни янада уюшқоқлик билан ўтказиш юзасидан қўшимча тадбирлар ишлаб чиқди.

Бугунги кунда колхознинг ҳар бир участкасида юксак хирмон учун қизғин кураш кетяпти.

М. ФАТХИДДИНОВ.

ХАЛҚАРО АҲВОЛ

РАСМИЙ ҲУЖЖАТ СИФАТИДА

НЬЮ-ЙОРК, 3 октябрь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Ю. В. Андропов Баёнотининг тексти Бирлашган Миллатлар Ташкилотида Бош Ассамблея ва БМТ Хавфсизлик Кенгашининг расмий ҳужжати сифатида тарқатилди. Мазкур Баёнотда совет кишиларига, бошқа халқларга ва давлатларнинг сиёсатини белгилаш учун масъул бўлган ҳамма кишиларга АҚШ ҳозирги маъмуриятининг халқаро ишларда ўтказиб келаётган йўлига совет раҳбарларининг берган баҳоси маълум қилинади.

АҚШ ВА ҒАРБИЙ ЕВРОПАЛИКЛАРНИНГ КЕЛИШУВЧИЛИГИ ТАНҚИД ҚИЛИНДИ

РИМ, 4 октябрь. (ТАСС). Италия Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси Ж. Буффа Америка маъмуриятининг ташқи сиёсий позицияларини ҳамда Италия ҳукумати ва Ғарбий Европадаги бошқа ҳукуматларнинг у билан келишувчилик сиёсатини танқид қилди.

Рейган ўзининг энг урушқоқлик ва экстремистлик руҳидаги нутқларини сўзлаганида,— деб ёзади у «Унита» газетасида, американиклардан баъзи кишилар бизнинг айрим шарҳчиларимиз билан биргаликда гўё Рейган ўнг кучларнинг вакиллари ҳузурида нутқ сўзлади ва шу сабабли уларга мослашишга сабаб бўлди,— деган гап билан уни оқламоқчи бўлган эдилар. Аммо Рейган кейинчалик БМТда, яъни Америка ҳукумати ўзининг кўп кирдикорлари учун кечирим сўраши лозим бўлган ташкилотда сўзга чиқди. Жумладан, у совет делегацияси бошлиғининг шу сессияда қатнашишига имкон бермаганлиги учун БМТ олдида жавоб бериши керак эди. Шунингдек, у маъмуриятнинг баъзи нуфузли арбоблари, шу жумладан Рейганнинг ўзи, андишасизларча баёнотлар бериб, башарти БМТга Нью-Йорк ёқмаса, у «бошқа жойга кўчиб кетиши мумкин» деганлиги учун ҳам БМТдан кечирим сўраши керак эди. Шу нутқнинг мазмуни эътиборга олинадиган бўлса, Ғарбнинг баъзи органларида унинг хусусида ҳаддан ташқари мақтов сўзлари айтилганлиги ўринсиздир.

«Ғарбий Европа,— деб уқтиради Ж. Буффа,— Вашингтондан чиқаётган кўрсатмаларга баҳо беришда бир мунча зеҳн ишлатиши керак эди». Бизнинг матбуотимиз ҳамма нарсани — Картер айтган гапларни ҳам, Рейганнинг деганларини ҳам, шу жумладан унинг «совуқ уруш» руҳидаги нутқини ҳам оқлаш усулини нақадар туturуқсизлик билан, нақадар бетайинлик билан ҳамиша топа олишига доимо ҳайрат билан ёқа ушлаймиз. Атлантика иттифоқи бироз фаҳм-фаросатли бўлиши керак эди.

Сўнгра Ж. Буффа Ғарбий Европа мамлакатларининг раҳбарлари Женевадаги Совет-Америка музокараларида АҚШнинг позициясига танқидий ёндошмаётганликлари учун уларни қоралайди. АҚШнинг инглиз ва француз ядровий воситаларини ҳисобга олишда бош тортишини у бемаънилик деб ҳисоблайди, чунки бу позиция Европадаги иккала блок ўртасида мувозанат концепциясидан чекинишга асосланган, ҳолбуки бу концепция Женевадаги музокараларнинг ўзига асос қилиб олинган эди.

«Бир концепциядан аста секин иккинчисига ўтдилар, деб ёзади мақола автори,— жумладан, Рейганнинг биринчи «нуль вариантидан» бошлаб ҳозирги пайтигача Американинг мана шу кўрсатмасини ҳамиша маъқуллаб келаётган Европа ҳукмронларининг айби билан шундай қилинди».

Ғарбий Европа мамлакатларининг ҳукуматлари, шу жумладан Италиянинг ҳозирги ҳукумати ҳам, деб уқтиради Ж. Буффа, шу ўйинга ўзларининг жалб этилишига имкон бердилар, чунки улар Женевада бир битимга эришиш учун американикларга тазйиқ ўтказиш кераклигини тушунгилари келмади. Американинг тезислари «хатарли тезислар бўлиб, бир битимга эришиш имконини йўққа чиқаради», деб таъкидлайди у.

И. ГАНДИ: ҚУРОЛЛАНИШ ПОЙГАСИ ТЎХТАТИЛСИН

● ДЕҲЛИ. Ҳиндистон Бош министри, Қўшилмаслик ҳаракатининг раиси Индира Ганди бундай деди: турли давлатларнинг кенг ривожланиш проблемасининг ҳал этилиши тўла ва ялпи қуролсизланишга эришиш билан, ер юзида тинчликни мустаҳкамлаш билан чамбарчас боғлангандир. И. Ганди «Индиан экспресс» газетаси мухбири билан қилган суҳбатида жаҳонда давом этаётган қуролланиш пойгасининг ҳалокатли оқибатлари Жанубий Осиё қитъаси мисолида яққол кўриниб турибди. Покистоннинг тобора ҳарбийлаштирилиши Ҳиндистонни ўз мудофааси учун анча маблағ сарфлашга мажбур этади, бу эса иқтисодий ривожланишга салбий таъсир қилмоқда. Қуролланиш пойгаси тўхтатилмас экан, жаҳон ҳамжамиятига ҳалокат таҳдид қилмоқда, деб таъкидлади.

Қўшилмаслик ҳаракатининг раиси Вашингтон ўтказиб келаётган агрессив милитаристик йўлни қаттиқ танқид қилди. Ҳатто АҚШ билан иттифоқчи бўлган кўпгина мамлакатлар ҳам «салб юриши»да қатнашишдан воз кечиш зарурлигини англай бошладилар. Қўшилмаслик ғояси учун асос қилиб олинган тинч-тотув яшаш сиёсати шу муносабат билан ҳар қачонгидан кўра ҳозир жуда муҳим сиёсат бўлиб қолди.

(ТАСС).

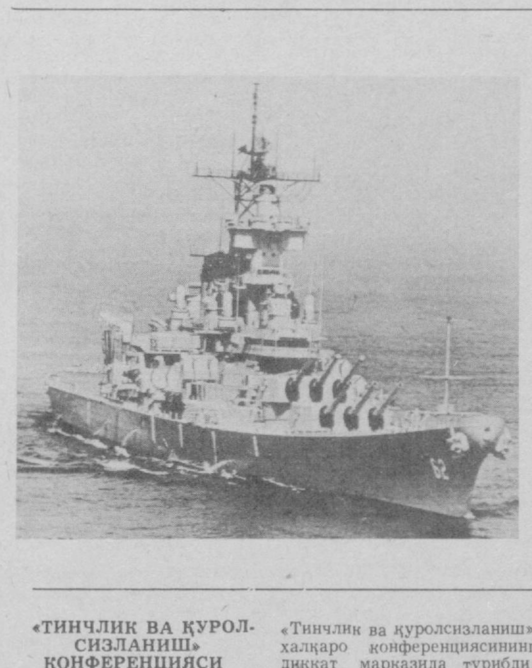

● Ливан соҳилларида тўпланган Америка ҳарбий кемаларининг кўпайиб бораётганлиги бу мамлакат халқини ташвишлантирмоқда. Яқинда бу жанговар кемалар сафига «Нью-Жерси» линкори қўшилди.

Суратларда: «Нью-Жерси» линкори Ливан соҳили яқинида; Жанубий Байрут яқинида яшайдиган бу бола тасодифан портламай қолган снаряд ёнида.

АП—ТАСС телефотоси.

«ТИНЧЛИК ВА ҚУРОЛСИЗЛАНИШ» КОНФЕРЕНЦИЯСИ

● БОНН. Ғарбий Европа қуролланиш пойгаси янги хатарли даврасининг қурбони бўладими ёки ақл-идрок кучи тантана қиладими? Бу савол Ғарбий Германиянинг Кельн шаҳрида очилган «Тинчлик ва қуролсизланиш» халқаро конференциясининг диққат марказида турибди. Конференцияда Ғарбий Европа касаба союзлари, сиёсий партиялари, урушга қарши ташкилотлар ва диний ташкилотларнинг вакиллари қатнашмоқда.

Ғарбий Германия касаба союзлари урушга қарши ҳаракатда ўз иштирокини ишчилар синфининг кескинликни юмшатишни сақлаб қолиш, халқаро ҳамкорликни ва халқлар ўртасида ҳамжиҳатликни мустаҳкамлаш йўлидаги кураши билан боғлаб олиб бормоқда.

(ТАСС).

«ТАЖРИБАНГИЗ БИЗ УЧУН МАКТАБ»

ТОШКЕНТДА БИРЛАШГАН МИЛЛАТЛАР ТАШКИЛОТИ АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИ БЎЙИЧА ИҚТИСОДИЙ КОМИССИЯСИНИНГ ХАЛҚАРО РЕГИОНАЛ СЕМИНАРИ ИШ БОШЛАДИ

Халқлар дўстлиги орденли Тошкент қишлоқ хўжалик институтида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Африка мамлакатлари бўйича иқтисодий комиссиясининг Халқаро регионал семинари иш бошлади.

Семинар иштирокчилари Ўзбекистонда қишлоқ хўжалигининг тараққиёти, ирригация иншоотларини ишга тушириш, янги ерларни ўзлаштириш, планлаштириш, пахта ҳосилдорлигини ошира бориш билан боғлиқ масалалар юзасидан йирик мутахассислар, олимлар, хўжаликлар раҳбарларининг докладларини тингламоқдалар.

Қуйида махсус мухбиримизнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти иқтисодий комиссияси вакили — БМТ атроф-муҳитни ва аҳоли пунктларини социал ривожлантириш бўлимининг директори Садиқ РАШИД билан бўлган суҳбатини эътиборингизга ҳавола этамиз.

Бизнинг конференциямизда Африка мамлакатларининг элликдан ортиқ вакиллари иштирок этишмоқда. Бу йиғилишнинг мақсади аниқ — Нигерия, Конго, Эфиопия, Габон, Танзания сингари тараққиёт йўлидан бораётган ўнлаб мамлакатларда қишлоқ хўжалигини муттасил ривожлантириш, уларнинг экономикасини мустаҳкамлашдан иборат. Бунинг учун эса бу мамлакатлар вакиллари тажрибаларини ўртоқлашиш мақсадида Тошкент шаҳрини танлашди.

Ўзбекистоннинг қишлоқ хўжалиги борасидаги тараққиёт йўли конференцияда қатнашаётган мамлакатларнинг делегатлари учун тажриба мактаби бўлиб қолиши табиий. Чунки бир вақтлар бойлар зулм-истибдодидан эзилган Туркистон ўлкасида пахтачилик фақат қўл меҳнатига асосланган эди. Ҳозир бизнинг мамлакатларимиз ана шу босқични ўтамоқдалар. Конференция учун Тошкентни танлаганимизнинг яна бир боиси — Ўзбекистоннинг иқлими, ер шароити, қишлоқ хўжалик экинларига ишлов беришдаги баъзи усулларда бизларникига хос ўхшашликлар бор. Биз республикангизда оғир қўл меҳнатини енгиллаштириш, механизациядан кенг фойдаланиш, минерал-ўғитлардан оқилона қўлланиш, ирригация иншоотлари қуришда тўпланган бой тажрибаларни ҳам ўрганамиз. Маълумки, қишлоқ хўжалиги фақат аҳоли учун маҳсулотлар етиштириб берибгина қолмасдан, балки саноат учун ҳам асосий хомашё базаси ҳисобланади. Ўзбекистоннинг деҳқончилик маданиятини оширши соҳасидаги тажрибалари кўпчилик Африка мамлакатлари учун жуда қўл келади. Конференциямизнинг биринчи кунида унинг қатнашчилари Ўзбекистон Қишлоқ хўжалик министрлиги, республика Госплани вакилларининг докладларини тингладилар.

Биз Африка мамлакатлари вакилларини очиқ чеҳра, самимият ва меҳмондўстлик билан кутиб олган Тошкент қишлоқ хўжалик институти профессорлари, ўқитувчилари ва талабаларидан ҳам беҳад хурсандмиз. Институт ректорати, жамоат ташкилотлари томонидан кўрсатилаётган самимий илтифот ва яратиб берилаётган шароит 20 кунга яқин давом этадиган конференциямизнинг самарали бўлишидан далолат бериб турибди.

● БУГУНГИ ТОШКЕНТ. В. Портнов фотоси.

САМАРАСИ САЛМОҚЛИ

Институтимиз олимлари саноат корхоналари учун тайёрлаб бераётган автоматлаштирилган бошқариш системалари ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг сифати ва самарадорлигини кескин юксалишига сабаб бўляпти. Яқинда «Средазкабель» ва Тошкент трактор заводлари учун тайёрланган ана шундай системаларнинг ўрнатилиши натижасида поток линияларининг туриб қолиши, станокларнинг бузилиши кескин камайди. Ҳар икки корхонада олинаётган соф фойда 200 минг ва 100 минг сўмни ташкил этди.

С. ТЎЛАГАНОВА,
«Кибернетика» илмий ишлаб чиқариш бирлашмасининг аспиранти.

РЕСПУБЛИКАМИЗ БЎЙЛАБ

● ЭНЕРГЕТИКЛАР ШАҲРИДА

Сирдарё энергетикларининг шаҳри — Ширинда янги алоқа уйи ишга туширилди. У мамлакатнинг кўпгина шаҳарлари билан автомат телефон орқали тез боғланиш имконини берадиган замонавий ускуналар билан жиҳозланган. Почта ишларини бажариш ҳам тезлаштирилди. Айни вақтда 60 та иш жойига мўлжалланган янги савдо маркази ҳам дастлабки харидорларни қабул қилди. Йил охиригача эса бинокорлар яна бир маиший объектни — шаҳар кирхонасини фойдаланишга топширишни мўлжалламоқдалар.

● ҚИШЛОҚ КЎРКАМЛАШМОҚДА

Арнасой районидаги Конев номли қўриқ совхозининг марказини комплекс равишда қуриш планига мувофиқ ишчилар ошхонаси барпо этилди. Бу ерда йил бошидан буён маиший хизмат уйи ва хўжалик моллари магазини ҳам ишга туширилди. Уй-жойлар, мактаблар, болалар боғчалари, магазинлар, бошқа маданий-маиший объектлар жадал суръатлар билан қурилмоқда.

● СПОРТ

ЯРИМ ФИНАЛ МУСОБАҚАЛАР ЎЙНАЛАДИ

● МАНИЛА, 4 октябрь. (ТАСС). Халқаро шахмат федерацияси (ФИДЕ)нинг 54-конгрессида ФИДЕ Марказий Комитетининг сешанбадаги эрталабки мажлисида халқаро шахмат федерациясининг президенти Ф. Кампоманес совет гроссмейстерлари Г. Каспаров ва В. Смислов ютқиздилар, деб чиқарган дастлабки қарори бекор қилинганлигини эълон этди ва жаҳон чемпионлари номини олиш учун даъвогарларнинг улар иштирокидаги ярим финал мусобақалари бўлади, деди. Ф. Кампоманес Каспаров —Корчной, Рибли-Смислов мусобақаларини тайёрлашга дарҳол киришиш ва бу мусобақаларни шу йилнёқ ўтказиш ниятида эканлигини айтди.

Кун тартибига мувофиқ марказий комитет мажлисида ФИДЕнинг 1984 йилдаги асосий мусобақаларини ташкил этиш масаласи қўйилди. Жаҳон биринчилиги ўйинлари учун икки йиллик цикл ўрнатиш таклифи хусусида мунозара чиқди. Совет делегациясининг аъзолари, шу жумладан жаҳон чемпионлари А. Карпов ва М. Чибурданидзе ҳозирги мавжуд уч йиллик цикл сақланиб қолинишини ёқлаб гапирдилар.

ЖИЛОСИ УЗОҚ САҚЛАНАДИ

Ўзбек атласи камалакнинг бор рангларини жамлаб жилоланиши билан машҳур. Лекин, кўзларни қувнатувчи бу мато ўз рангини ҳамма вақт ҳам бирдай сақлай олмайди. Бу муаммо эса ҳозиргача олимларимизни ўйлантириб келмоқда.

Яқинда енгил саноат марказий лойиҳа-конструкторлик ва технология бюроси коллективи янги бир таклиф киритди. Улар ишлаб чиққан технология ёрдамида Чехословакиядан келтирилган «Элитекс» куритиш машинасида ишлов берилган атлас ўз рангини узоқ муддатга сақлаб қолар экан. Наманган шойи тўқиш комбинатида синаб кўрилган бу технология натижасидан маълум бўлишича, махсус ишловдан ўтган атласлар нафақат ранг жиҳатидан, балки қалинлиги жиҳатидан ҳам аъло сифатга эга бўлиши аниқланди.

Бу атлас тури Ўзбекистон ССР халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг Бош павильонидаги Енгил саноатга бағишланган бўлимдан ўзига муносиб жой эгаллади.

С. ЁҚУБОВА.

САМАРҚАНДДА ОЧИЛАДИГАН МУЗИКАШУНОСЛАРНИНГ II ХАЛҚАРО СИМПОЗИУМИ ОЛДИДАН

НОДИР САНЪАТГА МУҲАББАТ

8 октябрь куни Самарқандда музикашуносларнинг II халқаро симпозиуми очилади. Республикамиз маданий ҳаётидаги бу катта воқеага бир қатор бадиий коллективлар қаторида Мухтор Ашрафий номидаги Тошкент Давлат консерваториясининг педагог ва студентлари ҳам пухта тайёргарлик кўрдилар. Консерватория Шарқ музикаси кафедрасининг катта ўқитувчиси Абдураҳим ҲАМИДОВ мухбиримизга ана шу ҳақда қуйидагиларни сўзлаб берди:

— Маълумки, Тошкент Давлат консерваториясида Шарқ музикаси кафедрасининг ташкил этилишида Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Фахриддин Содиқовнинг фидоийлиги ва жонкуярлиги муҳим роль ўйнади. Мана, ўн бир йилдан буён бу ерда малакали мутахассислар — миллий чолғу асбобларининг ижрочилари ва вокалчилар, шунингдек, Шарқ музика маданиятига ихтисослашган музикашунослар тайёрлаш амалга оширилмоқда.

Кафедра қошида ташкил этилган ансамбль қатнашчилари устозлардан назарий билим олиш билан бир қаторда халқ анъанавий музика асарларини ижро этиш сирларини ўрганишга алоҳида аҳамият бермоқдалар. Студент-санъаткорлар билим олиш баробарида ўз истеъдодларини турли миқёсдаги кўрик-конкурсларда ҳам синовдан ўтказмоқдалар. Хусусан, ёш педагог ва студентлар 1973 йили Олмаотада бўлган «Осиё минбари» санъат фестивалида мақом йўлидаги «Таржеи Бузрук» куйини маҳорат билан ижро этдилар. Бундан ташқари, улар 1975 йилда Тошкентда ўтказилган «Профессионал музика ва замонавийлик» мавзуидаги Бутуниттифоқ конференциясида ҳам ўз санъатлари билан фаол қатнашдилар. Айниқса, 1978 йилда Самарқандда ўтказилган музикашуносларнинг I халқаро симпозиуми педагог ва студентларимиз ҳаётида унутилмас воқеа бўлди. Бу улкан санъат анжуманида республикамизнинг бир қатор профессионал бадиий коллективлари ва таниқли санъаткорлари сафида кафедрамиз ансамбли ҳам қатнашди. Биз бу симпозиумда меҳмонларни «Наво» мақоми билан таништиришни вазифа қилиб қўйган эдик. Бу мақомнинг чолғу қисмидаги «Таснифи Наво», «Таржеи Наво», «Гардуни Наво», «Мухаммаси Баёт», ашула қисмидан эса «Мустаҳзоди Наво» шўъбаларини ижро қилдик. Концертимиз музика мутахассислари ва томошабинларда зўр таассурот қолдирди.

Кафедрамиз педагог ва студентлари музикашуносларнинг навбатдаги халқаро анжуманига пухта тайёргарлик кўрдилар. Шу йилнинг февраль ойида Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги Тошкентнинг 2 минг йиллигига атаб I республика мақомчилар конкурсини ўтказди. Ансамбль қатнашчилари ҳам конкурсда фаол иштирок этдилар. Айниқса, бу ижодий баҳсда вокалчилар Раҳмат Қурбонов, Маҳмуд Тожибоев, Ҳуррият Исроилова, ғижжакчи Маъмуржон Олимжонов ва бошқа истеъдодли санъаткорларнинг маҳорати юқори баҳоланди. Улар конкурс ғолиблари сафидан муносиб ўрин олдилар.

Шундан сўнг тўртинчи курс талабаларимиз ижросида «Наво» мақомининг «Мушкулот», яъни чолғу қисми Тошкент граммстудияси томонидан ёзиб олинди. Бундан ташқари, музикашуносларнинг II халқаро симпозиумида биз «Дугоҳ» мақомидан бир қатор асарларни намойиш этишни режалаштирдик. Мазкур халқаро анжуманда биз бу мақомнинг чолғу қисмидан «Таснифи Дугоҳ», «Гардуни Дугоҳ», «Самойи Дугоҳ», «Мухаммаси Чор Сархона», ашула қисмидан эса «Савти Чоргоҳ»ни шахобчалари билан намойиш этамиз.

Кафедрамизда ёшларга пухта билим бериш билан бирга сафимизни хуш овозли ижрочилар ва умидли созандалар ҳисобига мустаҳкамлашга катта эътибор берилаяпти. Хусусан, яқинда яхши овоз имкониятларига эга бўлган шаҳрисабзлик М. Сатторова ва Н. Сатторова каби ёшлар сафимизга қўшилди. Педагог ва студент ёшлар кафедра мудири, санъатшунослик кандидати, доцент Отаназар Матёқубов етакчилигида ва санъатшунос Равшан Юнусов, Ўзбекистон ССР халқ артисти Ориф Алимахсумов, республикада хизмат кўрсатган артист Фаттоҳхон Мамадалиев каби устоз санъаткорларнинг қимматли маслаҳатларига таяниб халқ анъанавий музикаси сирларини пухта ўрганиш билан бирга, бу нодир санъат асарларини кенг халқимизга етказиш мақсадида тинмай изланмоқдалар. Ана шу эзгу мақсад йўлида Самарқандда бошланадиган музикашуносларнинг II халқаро симпозиуми ҳам биз учун тағин бир масъулиятли синов бўлади, деб ўйлайман...

Рекламалар ва эълонлар

Ф. Хўжаев номидаги 1-пойабзал фабрикаси қошида очилган

143-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАРНИ

ЎҚИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ:

пойабзал қисмларини бичувчилар, заготовка тикувчи, пойабзал тикувчи, тайёр маҳсулотни қабул қилувчи контролёрлар, слесарь ремонтчи, электромонтёр, конструктор-модельер, модали пойабзал тикувчи.

БИЛИМ ЮРТИГА ҚАБУЛ ҚИЛИНГАН 8—10 СИНФНИ ТАМОМЛАГАН ЎҚУВЧИЛАРГА ҲАММА ҲУНАР БЎЙИЧА ЎҚИШ МУДДАТИ 6 ОЙ ВА УЛАР 70 СЎМ СТИПЕНДИЯ БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР. Практикада ишлаганлар иш ҳақининг 50 процентини оладилар. Билим юрти қошида ўқувчиларнинг маданий ҳордиқ чиқариши учун пойабзалчилар маданият саройи ва ундаги туристик, спорт ва ҳаваскорлик тўгараклари мунтазам равишда ишлайди. Булардан ташқари билим юрти қошида бепул болалар ва аёллар кўйлакларини бичиш-тикиш курси очилган, битирувчиларга гувоҳнома берилади.

БИЛИМ ЮРТИ ҚОШИДА ИШЧИ ЁШЛАР МАКТАБИ БОР
ЎҚИШ ГРУППАЛАР КОМПЛЕКТЛАНГАНДАН СЎНГ БОШЛАНАДИ.

Билим юртини аъло битирган ўқувчиларга техникум ва институтга йўлланма берилади.

Ўқишга киришни хоҳлаганлар қуйидаги ҳужжатларни тақдим қилишлари лозим: директор номига ариза, маълумоти ҳақида ҳужжат, туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома ёки паспорт, турар жойидан, саломатлиги ҳақида справкалар, 3х4 см. ҳажмида 6 дона фотосурат.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳар, Б. Хмельницкий кўчаси, 6-уй (2. 3. 6. 14-троллейбусларнинг. «Пойабзал фабрикаси» бекати). Телефонлар: 53-99-91, 53-99-04.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети

ЎЗБЕКИСТОН ССР ЭНЕРГЕТИКА ВА ЭЛЕКТРЛАШТИРИШ МИНИСТРЛИГИ ҚОШИДАГИ
104-ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1983—84 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

8-синф ҳажмида маълумотга эга бўлганлар қуйидаги касблар бўйича қабул қилинадилар: бухгалтерия ҳисоби, электр пайвандловчи, контроль ўлчов асбобларини ремонт қилувчи механик, иссиқлик асбоб-ускуналарини созловчи слесарь, электромонтёр, химия анализи бўйича лаборант, сувни химиявий йўл билан тозалаш аппаратчиси, автомобилларни ремонт қилувчи слесарь.

Ўқиш муддати—уч йил.

Ўқувчилар 3 маҳал овқат, кийим-бош, ишлаб-чиқариш практикаси даврида пул мукофоти билан таъминланадилар.

Билим юртини тугатганларга ўқувчининг касб—кори ва ўрта маълумот олганлиги кўрсатилган диплом берилади.

Билим юртини аъло баҳолар билан тугатганларга олий ўқув юртларига йўлланма берилади.

Шунингдек, ўрта маълумотга эга бўлганлар ва Совет Армияси сафларидан запасга бўшатилганлар бир йиллик муддат билан қуйидаги касблар бўйича ўқишга қабул **қилинадилар: бухгалтерия ҳисоби, секретарь-машинистка, алоқа телефонисти, химия анализи бўйича лаборант, сувни химиявий йўл билан тозалаш аппаратчиси, электромонтёр, иссиқлик асбоб-ускуналарини созловчи слесарь, автомобилларни ремонт қилувчи слесарь.**

Ўқувчиларга 30 сўм миқдорида стипендия тўланади.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар тақдим этилиши зарур: директор номига ариза, маълумоти тўғрисида гувоҳнома, медицина справкаси (286-форма), турар жойидан справка, 3 дона фотосурат (3х4 см.), туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки ҳарбий билет.

МАШҒУЛОТЛАР ГРУППАЛАР КОМПЛЕКТЛАНГАНДАН СЎНГ БОШЛАНАДИ.

Қабул комиссияси ҳар куни (якшанбадан ташқари) **соат 9.00 дан 17.00 гача ишлайди.**

Бизнинг адрес: 702169, Тошкент область, Оржоникидзе район, ТашГРЭС посёлкаси (115, 102-автобусларнинг «ТашГРЭС посёлкаси» бекати). Телефонлар: 62-12-16, 62-12-51, қўшимча телефон: 6-12, 3-18. 6-26.

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ БЮРОСИ
ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бошқармасининг

В. И. Ленин номли якка тартибда кийимлар тикиш ва ремонти корхоналари ишлаб чиқариш бирлашмасига:

Эркаклар устки кийимларини, хотин-қизлар устки кийимлари ва хотин-қизлар енгил кўйлакларини бичувчилар ва тикувчилар, бухгалтерлар.

Тикувчилар меҳнатнинг тўла ёки қисқа иш кунлик уй шароитида ишлаш учун таклиф этиладилар.

Маълумотлар олиш учун ушбу адресга мурожаат этилсин: Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона, аҳолини ишга жойлаштириш бюросининг марказий пункти.

Сизда қандай янгилик бор?

ДАСТУРХОНДА ЙИЛ БЎЙИ

Ж. УСМОНОВ,
Тошкент область матлубот жамияти хўжалик ҳисобидаги ишлаб чиқариш бирлашмаси консерва цехининг бошлиғи:

— Ҳозир далаларда сўнгги сабзавот, полиз, мева ҳосили йиғиб олинмоқда. Корхонамиз коллективи йил давомида аҳоли дастурхонининг витаминли озиқ-овқатларга тўкин бўлишини таъминлаш ниятида меҳнат қилмоқдалар. Шу мақсадда бу йилнинг ўзида иккита янги маҳсулот ишлаб чиқаришни йўлга қўйдик. Бу гилос шарбати ва қулупнай мураббосидир. Шу кунларда эса Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон», «Правда», Ленин номли колхозлар, Р. Мусамуҳамедов номли совхоздан полиз маҳсулотлари ва сабзавотлар пешма-пеш келтириляпти. Йил охиригача 450 минг ўрнига 700 минг банка сабзавот ва 650 тонна карам, бодринг, помидор тузлашни режалаштирганмиз.

«ЎЗБЕКИСТОН КОМСОМОЛИ» САФАРДА

Ё. ҲАСАНОВ,
Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг инструктори:

— Пахтакорларга маданий хизмат кўрсатишни ўз олдига мақсад қилиб қўйган «Ўзбекистон комсомоли» агитпоезди республикамиз пахтакорларига йўл олди. Агитколлектив «оқ олтин» ижодкорлари учун тайёрлаган махсус программада янги бадиий фильмлар, Ватан, пахта, меҳнат кишисини мадҳ қилувчи жозибали лирик куй ва қўшиқлар, рақслар, театрлаштирилган томошалар бор. Уларни Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театри, Муқимий номли музикали драма ва комедия театри, «Ўзбекфильм» киностудияси, Ўзбек Давлат филармониясининг ёш, таниқли санъаткорлари ва олий ўқув юртларининг студентлари ижро этишади. Агитпоезд ўз сафарини Самарқанд областидан бошлади.

ҚИШКИ ПОЛАПОНЛАР

Қишда чумчуқ тухум қўйиб, бола очганини эшитганмисиз? Қаҳратон чиллада кўпчилик паррандалар аранг жон сақлайди-ю, чумчуқнинг бола очгани қизиқ.

Январь ойида қушнинг қувноқ сайрашини эшитиб ҳайрон бўласиз. Нигоҳингиз арча шохида сайраётган қизғиш қушчага тушади. Бу — ўрмон чумчуги. Қувноқ овози билан атрофни янгратмоқда. Унинг қўшиғини кулранг модаси астойдил тинглайди. Чунки бу қўшиқ — тўй қўшиғи, насл учун қайғуриш қўшиғидир.

Ўрмон чумчуқларининг қишда уя қуриб тухум қўйишининг сабаби бор. Ҳар бир қуш фақат ўзинигина эмас, балки полапонларини ҳам тўйғизиш учун озиқ-овқат ахтаради. Ўрмон чумчуқлари асосан арча ва қарағайларнинг уругини ейди. Бу дарахтларнинг уруғи қишда етилади. Демак, ўрмон чумчуқлари егулик сероб бўлганда, қиш фаслида бола очади.

Тўқай чумчуқларининг тўп-тўп бўлиб дарахтда қўниб ўтиришини кузатиш кишига завқ беради. Бу қанотли муаллақчиларнинг дарахт шохларида ўзини тутишидан ҳайратланиб қоласиз. Гоҳ бошини пастга осилтириб, нозик новдаларда арғимчоқ учса, гоҳ қарағайларга тирмашиб унинг уруғларини осонгина чўқиб доналайди. Тўқай чумчуқларининг тумшуғи икки учи қайчидек бир-бири билан кесишган. Бу эса арча ёки қарағай уруғини чақиб, ичидан донини олиш имконини беради.

Шу тариқа ўрмон чумчуқлари қишда бола очиб, баҳоргача ўз наслларини учирма қилишади.

Ҳ. ҲАКИМОВ.

Редактор **Н. НАСИМОВ.**

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МТ-I. 9.00 — «Время». 9.40 — «Горнчилар, қаердасиз!». 10.25 — «Чаманзор гуллари». Бадиий фильм. 11.50 — Ҳужжатли фильмлар. 12.20 — «Халқ ижоди». 13.05 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.20 — «Ерда, самода ва денгизда». 16.55 — Концерт. 17.25 — «Москва ва москвaликлар». 17.55—Илмий-оммабоп фильм. 18.15 — «Шахмат мактаби». 18.45 — «Миллионлар ленинча университети». 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — ГДР телевидениесининг программаси. 21.30 — «Время». 22.05 — «Олдинда океан». Телевизион бадиий фильм. 1-серия. 23.15— Концерт. 23.45 — Дунё воқеалари.

МТ-II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.15 — Телевизион ҳужжатли фильм. 9.35 — Генетик инженерлик. 10.05 ва 14.20 — Испан тили. 10.35 — Паустовскийни такрор ўқиб. 11.30 — Қадимий Греция санъати. 12.00 — «Сиз яратган боғ». 12.30 — «Ёзувчилар Ленин ҳақида». 13.00 — «Биз колхозда қоламиз». 13.30 — Тарих саҳифалари. 14.00 — Илмий-оммабоп фильм. 14.50 — «Министр бўлмоқчиман». Бадиий фильм. 16.20 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Илмий-оммабоп фильм. 19.00 — «Онамларнинг мактаби». 19.30 — Қишлоқ янгиликлари. 20.30 — «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 — «Сиз бунга қодирсиз». 21.30 — «Время». 22.05 — Ҳужжатли экран.

ЎзТВ-I. 11.30 — «Мишка — сеҳргар». Телевизион бадиий фильм. 12.00 — Ҳужжатли фильм. 13.00 — «Касблар ҳақида ҳикоялар». 18.05 — Фильм-концерт. 18.20 — «Сўз кетидан сўз келар». 18.40 — «Меҳнат ҳуқуқи». 19.00 — «Ишга тушириладиган объектлар — ўз муддатида». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Мультфильм. 20.00 — Дунё воқеалари. 20.30 — «Ахборот». 20.50 Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Хирмонингизга барака». 22.25 — «Баҳс». 23.30 — Янгиликлар.

ЎзТВ-II. 9.00—16.25 — МТ-II. 18.15 — Телефильм. 18.30 — «Буюк ҳайвон ўргатувчи». Телевизион бадиий фильм. 19.45 — Реклама. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — «Жаноби олийларининг адъютанти». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 4-серия. 21.30—МТ II.

Н. В. Вавилов номли Бутуниттифоқ ўсимликшунослик илмий-тадқиқот институтининг

ЎРТА ОСИЁ ФИЛИАЛИ

вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Лаборатория мудири; маккажўхори крупа экинлари (фан кандидати);

лаборатория кичик илмий ходимлари: маккажўхори (икки ўрин).

КОНКУРС МУДДАТИ — 25 ОКТЯБРГАЧА.

Мурожаат учун адрес: Тошкент область Оржоникидзе район, Ботаника алоқа бўлими.

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 6/X да **Нодирабегим,** 7/X да **Келинлар қўзғолони,** 8/X да **Қиёмат қарз.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА —6/X да **Хотинимнинг эри,** 7/X да **Кулги кечаси,** 8/X да **Гулсара.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Аёл—йиртқичлар даврасида» аттракциони иштирокида Москва цирки артистларининг гастроллари** (6/X да соат 19.30 да; 7/X да соат 16.00 ва 19.30 да; 8/X да 16.00 ва 19.30 да).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000. Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748, масъул секретарь—334808, 325353, секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 325778, саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749, қишлоқ хўжалиги — 325647, пропаганда; совет қурилиши — 325645, фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 325553, адабиёт ва санъат — 325767, ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733, хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар — 334048, 325354. Фотомухбир — 325894.

Р. 02206. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. Б.—1692. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12